

Lora-Sorta Espirituala

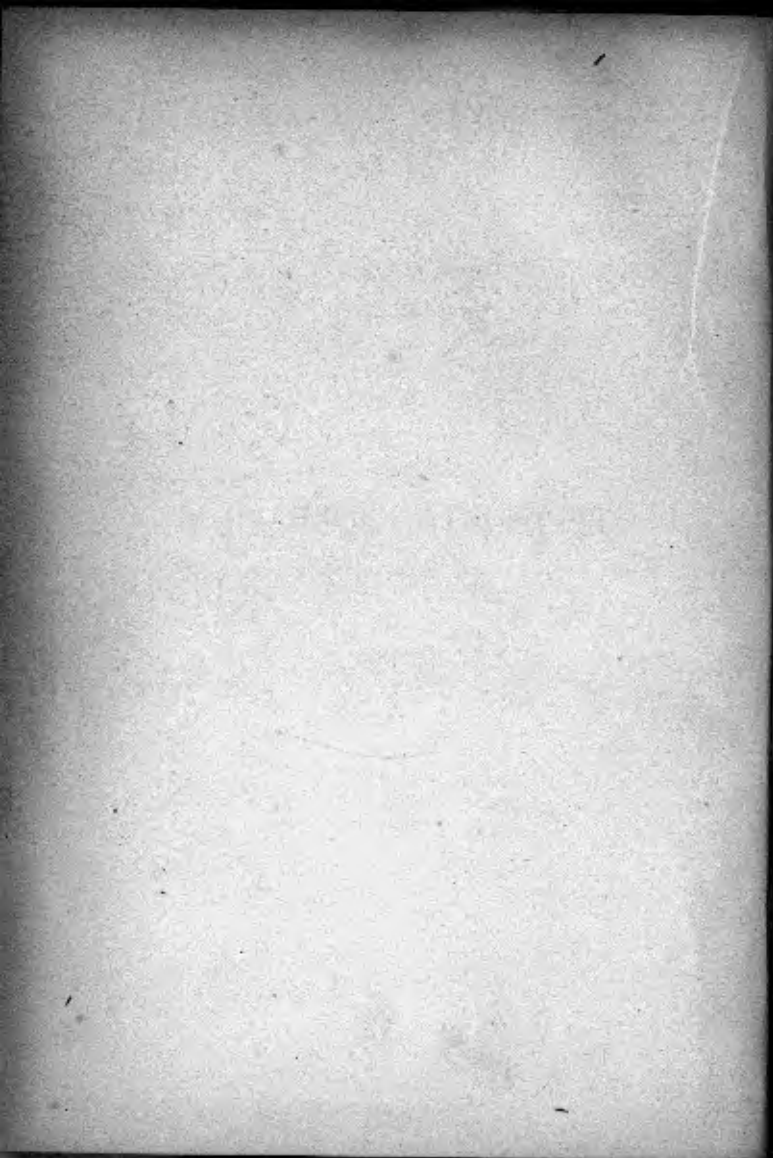

Small
11.000

LORA-SORTA ESPIRITUALA

R. 2846 H. 2816 R. 3459 ATV 10.198

LORA-SORTA ESPIRITUALA

TA

PROPOSITU SANTUAK
BIZITZA BARRI BAT EGITEKO

AITA PALACIOS

MISIONAIAK

MISINO-ONDOAN EMOTEN ZITUANAK

FR. PEDRO ANTONIO AÑIBARROK

ZARAUZKO KOLEJIO A. SAN FRANZISKOREN ORDEAKO

MISIONARIK

BIZKAIKO EUSKERAN IFINI DITU

MOLDALDI BARRIA

BILBON

EUSKALZALKEN MOLDAGINTZAN

1897

BEAR DAN LEGEZ

BIZI BEDI IESUS

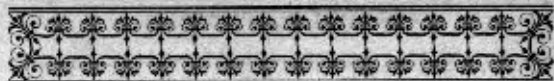
MISINO santua prediketara elduten garean errietan, egiten deuskuez ain esker-mesede asko ta andiak bertako auzo nagusi ta t̄ikiak, eze, uste dogu, preminaturik gagozala erakutsi ta adierazotera guztiai euranako ezkertasun andia gure aldetik: alant̄se da; baina izanarren zordun andiak, gu lako pobreak ezin crantzun leioe mesede andi onnei doe nagusiakaz: baina zor guztia kitutu ezin dancan, ¿nok esango ez-tau, aleginaz crantzun bear dala? Aramen bada non opa dogun, gure biotz ezkertuak idoroten daben git̄sit̄soa, adierazoteko gure lealtasuna.

Misino Santuak iraun daben dempora guztian, berein arantza-zikadaz sumindu, ta zatitu doguz zuen biotzak, zuen onerako, ta alde egi-teko eurentatik era guztiko gaisotasunak; orra bada, ze galanto datorren orain, eura gozatu-teko, lora gozo osagarriak dituan *Lorategi* eder usaintsu bat, zein emoten dogu moldera. Ara zegatik: pulpitutik ezarten direan lorak, ta papercan moldetuten direanak dauke bardintza

ta antz-irudi bat ortuko lora ta ol edo eun baten pintetan direanakaz: oneek baino aek obeak dira; baina dauke zorigatša bereala makaldu ezaindu ta igartutea.

Gura genduke, pulpitutik egotzi doguzan lorak, luzero betiko ta inos igartu бага iraun dagien, ta loratatik frutu gozo elduak izatera igaro ditezen. Onegatik, bada, eretši deusku, emotea moldera; moldeturik paperean, aldatu daizuezan zeuroen biotzetara; ta zeruko inontzaz, zeuroen alegin ardurazkoaz, ta debozinozko beroagaz batera, eldu ditezen lora oneek izatera zeuroen arimetan frutu eldu gozoak Iesus gure labe maitearentzat.

BIZI BEDI IESUS

SARTAURREA, ZEINETAN ERAKUSTEN DAN
ZETARAKO DAN LORA-SORTA SANTU AU

A NAIE maiteak Iesusegan: ara zer dirudigun Misino santuak dirauan eraldiak: egiaz ez besterik ezpada iazo iakena Israeldarraí Jordaneko ibai-korrontak igarotean. Urten eben onek Ejitoko erbestetik, eta ango atsekaba, neke-pen andien azpitik; iarraitu eben ermuko bidea, batzuetan zoriondurik mirari arrigarriakaz, beste batzuetan arikaturik, laungoikoak euren oncrako biralduten eutsezan nekeakaz; baina aror non idoroten direan beste bein mirari barricn bearturik, igaroteko ibai zabala.

Igaro bear eben ibaia, ta ezegoan zubirik, ez barkurik, ez zetan igaro: urak zirean andiak, korrontak bildurgarriak, ta errekea osin on-

dura andikoa. ¿Zer uste dozue iazo zala? Entzun: *Josue Agintariaren adibidez sartu zirean* Sazerdoteak ibaira, ta geratu zirean urik andienen erdian Testamentuko Utša santua lepoan ebe-la: au egin, ta beste бага, gelditu zirean bideriozko mendi miragarrien antzera goitik etozen urak; bekoak barriz berantz euren bidea iarraiturik, ur bien erditik eginzan bide leorra, ta oinazpia busti бага, igaro zirean Israeldarrak beste aldera.

¿Etzan miraria ikusgarri bat, urak geldi-baturik ikustea? ¿Ur bien erditik bide leorra idigitea? ¿Baina zeinbat, uste-dozue, iraun ebe-la urak istanda egin бага? Bakarrik Utša Santua euren erdian geldi egonzan bitartean; bada berpertatik artu eben bidea, ta asi zirean ibiltera ordugino esturik egozan ur korrontak.

Aramen Misino santu baten iazo oi danaren irudin egiazko, baina errukigarri bat. Iesusen misionariak erri baten erdian ifinten dabenean Krutze Santua, zeinaren antz adigarria zan arako Lege zarreko Utšea, dirudi, bizio guztiak bildur-izaturik atseratu eskutatu ta gelditu dituezala euren korronta atsituak. Baina ¿zeinbat dirau egotaldi onek? Misino santuak dirauan aldiak baino asko geiago ez; bada demporau

igarorik, eta misionariak Iesusegaz ioan, ta arik laster, euren bide ta korronta galdu ebela zirudien bekatuak artzen dabe ain bizkortasun egoa ta indar andia, eze, dirudi damaturik geldí egon izanaz, bete ta aurreratu gura dabela lengo utsunea ta egotaldia. ¿Eztakutsuez emen galdurik misionarien lan neke, buru-auste ta ardurazko alegin guztiak? Zerren, ondu zireanetatik batek edo besteak iraunarren bere propositu onetan, askozaz geiago dira biurtzen direanak lenagoko gaiztakerietara.

Baitabere íazoten da, gertaten dana it̃saso-ko ekat̃sa bildurgarri baten: zeinak dirauan artetan, guztia da Jesusi dedarrez deitutea. ¿Makaldu ta otsandu zirean aizeak? ¿Baketu zan ekat̃sa? Bada epeldu zan debozinoa, aztu zan guztia. Onetan iatort gogora gure Kolejioko almen-dru bat. Ekusenak udabarrian loraz bit̃siturik, uste izango eban, etzala arbola, ezpada lorategi eder andi apaindu bat; baina ezegoan zer it̃sadon bere garaurik, bada inosko alditan ikusi eneutsan almendra garau bat.

Beste onenbeste iazo eztedin arimetan, gogoratu iaku ta eret̃si deusku, opa ta eskinitea zuei, adibide dun bezte lora dituan *Lorasorta* bat; euren bitartez mantendu daizuezan sendo

tasun irmeaz zeuroen propositu onak, ta onek iraun daien frutu ugariz beterik, ta inos igartu бага egite on guztietan.

Bada, egiaz zer balio dau udabarrian arbolak lora eder ikusgarritz iantzitea, bein bere fruturik emoten ezpadabe? Zetako da Madrileko bidea eun bider asitea, bide erditik atzera biurtzen bada? Ozta idoroko da infernuan ari ma bakar bat, beinik bein kristinaua, zerurako pausuren batzuk emon etzitanik; baina zer dau orregaz? Andiagoa, saminagoa izatea bere neke-pena. Frutu ugarien itšaromena euki danean, geiago sentietan da abustu eskas urria. Gogatu egizue, ze pena errukigarria izango litekean aberats itšasoz datorren batena, igaro ezkeru mila gora-bera ta peligru, iruntsiezkero eun ekatš bildurgarri, galduko balitz kaya edo portuaren aurrez aur, eta ondatuko balitz ondasun ontzi ta guzti, ia ekusela bere etšea, ta bereai laztan gozo bat emoteko lege bezoak zabalik ioianean.

¡Adu gaiztoko infernutarra, dinot nik orain aldi baten iarraitu ezkeru Jesusi, iges eginik beraganik, ta eginik Satanasen banderapekoa, ondatu zana betiko infernuan! Ze gogaiturik egongo dan! Ikaratu zaiteze, neure maiteak,

gogoraturik Judasen zorigatš adu gaiztokoa, ta bein bere aztu ezpedi zeuroen gomutatik Jesu-sen sentenziau, dinoanean (1): *bakarrik au salbauko dala, askengino ondo irauten dabena*. Bildurtu gaitezan bada, ta au geiago, gomute-teaz ze gitšik irabazten dabena azkenera artean ondo irautea.

Zerren zer adierazo gura izango deusku Ie-susek, esateaz, *au bakarrik salbauko dala*? Ez-tino *aeke* bakarrik, ezpada, *au*. Uste dot adietan emon gura deuskula, len esan dodana, au da, gitšitšo ta neurri laburrekoak direala, ondo ta luzero dirauenak, asko izanarren Iaunaren serbi-zioan asten direanak. Ederto esa eban San Pau-lok (2): Israeldarren gertaldiak, gureen antziru-dikoak zireala; ta, nire eretšian, eztakit zetan au obeto ikusten dan, oraintše erakustera noia-nean baino.

Asko ta tšito asko zirean Faraon gogorraren aginduaaren azpitik urten eben Israeldarrak, ta guztiz ondo asi eben erri santurako urterea. Ondo; baina zcinbat eldu zirean Israelgo erri zorionekora? Bakarrik bi: Iosue ta Kaleb. ;Ara-

(1) *Matth.*, x, 22.

(2) *1 Corinth.*, x, 6.

men Misino santu baten irudi egiazko, baina negargarri bat! Gauza miragarri bat da, ikustea Misino baten, largarik deabrua ta bekatua, zeruko bide arteza asten daben arimak; baina ¿zeinbat dira luzero iarraitu ta irauten dabenak? Esango badot egia, gitxitso.

Bitartean, anaie maiteak, ¿nok segurutuko deutsue, danez au azkenengo Misinoa? ¿Izango dan ala ez gerorengoa, orain artu dozuen propositu ta onduteko gogo santua? ¿Eukiko dabe-nez beste bein zuekaz miserikordiarik Iesusek? ¿Zorionekoak ondo irauten dabenak! Bai, ze bes-tela ¿zer iazoko da zuekaz? Ara: ikusirik Kolejio onetako Guardian batek, beinbere fruturik ez-ekarrela len esan dodan almendro eroak; ikusi-rik alper alperrik betetan ebala ortuko lurra, agindu eban, io sustraitik ta bota egiela surta-ra. Aramen Ebanjelioko ikoaren irudia berbera. Iru urte zan ikorik emon бага, lurra galtzen egoala; sarri ioan zan iabea ikustera, fruturik be-karren; baina beti alperrik. Ta, gogaiturik ikus-teaz ganora бага beteten ebala lurra, esa eutsan iraindurik ortulauari (1). *Ea, ebagi egizu iko ori ¿setako itsiko dogu doarik lurra iaten? Zein-*

(1) *Luc.*, XIII, 7.

bat bekatarigaz egin oi dau auſe egunoro laungoikoak?

Esan egidazue bada orain: ¿Zeinbat Misino santu daroazue? entzunik? ¿Zeinbat konfesino jeneral egin eztozue? ¿Zeinbat gogo ta asmo on artu eztozue, onduteko zcuroen bizitza deungak? ¿Bete dozue? ¿Iraun dozue? ¿Ail Bearren dozuen gauzan; ¿baina zer da ardura merezietan dabena, ezpada salbazinoa? Lanik andienetan ta zeregi-nik ardurazkoenean egiten dozue ume tšikien iokoaren antzera. Lotsatuko zintek ez gizon prestu bategaz egitea, gure laungoiko maiteaz egiten dozucna. Baina ¿nos artean? ¡A! ¡auſe ameneko izango da gerorengo urtea!

Uste dot, Amarik maite gozo Maria Santisima izan dala bitarteko bere Seme laztanaz, ta Ebanjelioko ortulauak baino bitartetasun egiazkoaz erregutu izango deutsela, bete eztedila oraingoan bere sententzia gogorra. Baina gogoratu egizuez, ta bildurtu zaiteze Ebanjelioko berbakaz. *Jauna*, zinoan ortulauak, *itsadon egisu arren aurtan*, *bearbada frutua ekarriko dau*; *ta ezpadakar, ebagi zinei*. Ara ze denpora laburra eskatuten daben: bakarrik urte bat; baina ¿nok daki, gurea laburrago izango denez? ¡O gizonen itšutasun croa! ¡O neure Iesus maitea,

ta emon al banei mundu guztian entzun al lite-
kean dedar andi bat! ¡Jauna, irazartu ta argitu
egizuz gizonak, zeintzukaitik il zinean Krutze
baten!

Beinik bein ondo dakigu, gorputzeko gatš
bakotšak dituan legez bere medizina osagarriak,
alan arimeko gatšak bere dituezala euren sen-
dagarri berezkoak. Baina ¿nok eztaki, osagarri
guztirokoen antzera, oi direala gauza batzuk,
ontsuak izanik gatš guztientzat, ontsuak direala
gatš bakarrentzat? Esaterako: dietea, edo gitši
ian-edatea da ain ontsua ta osasun-emole ala-
sokoa, eze, botikan direan osagarri guztiak ez-
tauke zer ikusi bere aldean: salduko balitz, ele-
goke zegaz erosi: mundua danik ona asmatu di-
rean osagarri ta botika guztiak baino geiago
osatu ditu beronek bakarrik.

Onelan, bada, arimeko gatšetan bere ido-
roten dira osagarri batzuk, osasuntsuak izanik
gatš guztientzat, ontsuak direanak gatš bakotša-
rentzat. Guk emon gura izanarren osagarri ba-
nakak gatš bakotšentzat, eztaukagu astirik ez le-
kurik onetarako, Misinoko zeregin andiakaz;
eta zuen artean bere asko zale eztira onelako
adi-bide zeruzkoak irakurteko: orregaitik obe-
tzat daukagu osagarri guztirokoak zuei emotea.

Ganekoan, neure maiteak Jesusegan, Misino santuan luzaro ta astiro entzun deuskuzuezan adibidetatik, artu egizuez bearren dozuezanak zeuroen gatsetarako, baina ez urten ezetan zeuroen Konfesoreen esanetik.

Egizue onetan, egiten oi dabena sartzen danak lorazko jardin eder baten; bada onen adierantzakoa dirudit Misino santu batek. Sartzen dana lorategi baten, mirariturik dago, lora guztiai adi; baina eztau eskua ezarten guztiai, ezpada ondoen deritſakazan eder usaintsuenai; eta eurekaz egiten dau lora-pila eder bat, lora-sorta polit bat.

Guri, bada, iatorkuna da, zuei opa ta eskinita era guztiko lorak dituan *Lorategi* bat, baina tſito usaintsuak ta guztiz ederrak. Kontuz bada arren gorde egizuez Jesusgaitik; ta ez begiratu ainbeste, noren eskuz eginak ta ze borondate onaz opa deusueguzan: aditu bai, direala zeuroen arimen zorion betikorako; ta Jesusen onra ta gloria andienerako; bada, bere bost zauri miragarrien erreberenzian, bost lora eukiko ditu *Lora-sorta*, edo *Lorategi* onek.

BIZI BEDI JESUS

LENENGO LOREA

ZEUROEN biotzean ifini bear dozuen lenengo *Lorea* da, artzeca gogo sendo benetako bat, aurrerantzean, ta gaurgeiago, alde egiteko okasino bekatutsuak, ta iges egiteko, zeuroen arimea lenago ezaindu ta il deutsuen galbide ta ondamendietatik. Eta alan, dakizu urlia persona cdo besteaz lagundu cdo berba egiteagaitik iatortzuzala gogorazino loiak, gurari tsarrak, ta aragizko tentamenduak? Urrindu zaite bera-ganik: ebagi egizu bere adiskidetasuna. Jator-tzuz, or-cmen zabaldurik, nonnai deslai dabilze-lako zure zentzunak? Batu egizuz. Ezarten do-zuz iuramentuak, biraoak, ainenak; aserratuten zara etc. urlia etsetan sartu, cdo lagun gaiztoa-kaz batuten zarealako etc.? Alde egizuz, ken or-tik, larga ori.

Onetara bilatu ta arakatu bear ditu bako-tsak bere biotzeko ezkutuak, (eta onetan beti-raun guztiko salbazinoa baizen gitxiago ezioako), eta bilatu zein dan, ta nondik datorren bere

bizio bakarren sustraia; bada iakin eze, ezta-goan legez gindarik aretš gindatic-iaioten eztanik, alan ezta idoroko bekaturik, bere sustrai iatorrizko edo okasino deungaren batetik azten eztanik.

Siniztu eiazue, neure maiteak Icsusegan, eze, irakaste au gordeezik, il-otzituak urtengo dabela zuen berotasunik ešetuenak. ¿Zer bada? Iausi zan Salomon, iausi zan David, iausi zan Sanson, iausi zan San Pedro peligruzko okasinoan ifinirik: bada gu argalok ¿zelan iausi ta laprast egingo ezto gu bekatuan, gatšbide ta ondamenti deungetatik alde eginezik? Alperrik negar egingo dozue, utsak izango dira orazino, ta libru santuen irakurtzak; igartuak urtengo dabe zuen egitekorik onenak; ta eztira prestu zuen propositurik sendoenak, okasino bekatutsuetatik urrinduten etzareanartean, lagun tšarretatik iges egiten eztozuen bitartean.

Ain benetako egia da au eze, laungoikoak berak dauko baiezturik. Entzun, ez niri, ezpada Espiritu Santuari: *qui amat periculum*,—dino,—*peribit in illo*: ifinten dana peligruan galduko da berean. ¿Gura dozue ez iausi, ta ez galdu betiko? Bada arin-lasterka urrindu zaiteze okasino, ta bekatu-bidetik. Bilostuarren gindaz beterik

dagoan arbola bat, ikusiko dozue urrengo urtean garauz beterik; baina ez alan, aterako baltz sustraitik. ¿Zetako, bada, dira orainginoako egite on guztiak, biurtzen bazara barriro lenagoko galbideetara? Ukatu ezin leian egia da, eztala benetako konbersino edo-biurrerea, kentzen ezpada borondatezko okasino urkoa. Baina, dana dala, okasinoa, nai borondatearen kontrakoa, nekez batek asko iraungo dau grazian, okasinoa kentzen eztanartean. Beintzat gauza bildurgarria da; bada lapurra bizi da etse barruan; beragaz artu bear dira neurri estuak, irauteko iausi бага, eta izateko kontesinoa ona.

Kenduarren itoginatik iausi dan ura, beste bein bere iausiko da, euriari badinotso, tela urratua kentzen ezpada. Gure arimetan bere sartuko dira bekatuen ur edenduak, zarratuten ezpadira okasinoak idigi zituan ateak. Ezeikezue egin, oiebana arotz batek, zeinek, emen egoan teila ausia ifinteban an; eukirik beti itoz-ura, euki leientzat beti non bear egin. Era onetara Misino Santu baten, onduarren asko aragizko bekatuetan, iausten dira murmurazinoan, etc. Ez, ene anaie maiteak, ezta onelan egin bear, zerren bardin izango da gure onamendia, ondatuten bagara infernuan. ¿Zer geiago doa, ez galtzean

gaiztakeri onegatik, bestecagaitik galduten bagara?

Baina iakin, zuen onerako, eze, ezin litekean gauza dan legez ondutea arima bat, kendu baga okasinoa, alan tšito erraz da, berau kendurik, ateratea biotzean dan bizio gaizto sus-traituena. Ara ze argal mea dan biderioa, bada alambere iraute andikoa da, austeko peligruetatik ondo gordetan bada. Alantše, kastidadena edo garbitasuna, esaterako, balio andikoa, baina lora argalak, graziaren bitartez ondo gorderik okasino galdugarrietatik, cukiko dau betiko irantasun miragarri bat.

Lora onen orria izango da, *alde egitea okasinoa*, urrindu, ta iges egitea laguntza gaizto ta batzar oker guztietatik; bada David Erregeak dino: *onakaz batsen bazara, ona izango zara; ta deungekaz lagunduten bazara, gaiztoa izango zara*. Iazteko bat ifinten danean lora usain onekoen artean, eransten iako usain gozoa; baina nastuten bada gauza atsituen artean, usain kirastua emon daroa. Bazabiltze lagun onakaz, crantsiko iatzuez euren ekandu onak; baina tšarrak, gaistoakaz laguntzen bazara.

Eta oitura tšarrak, onak baino errazago oratuten dira geienetan; zerren gure borondate ar-

gal gaisotua, gatšera makurturik dagoan legez, onera baino prestage doa gatšera. Pestez atsi-turik dagoan-gaiso bat da asko, gaisotuteko erri guztia; baina mila osasundun ibiliarren gaiso baten inguruan, erantsiko ezteutse osasunik. Iesus gaitik erregututen deutsuet, etzaitzela meetasun andiaz onetan ibili, esanik, au edo beste okasino edo adiskidetasuna, beartsua preminazkoa edo ontsua dala zuentzat. ¿Zer bada, obeagoa ta bearragoa ezta zuen salbazinoa? Ara zer dirauskun Iesusek Ebanjelio santuetan (1): *Zure eskoako begiak emoten badeutsu okasino edo biderik bekaturako, atera egizu, ta bola zeuganik: obe iatortzu begi bat galtzea, ese ez gorputz guztia infernuan erretea. Aušc berau dino, egin daigula eskoako eskuaz, bekatura eroango bagaitu.*

¿Zetako bada dira orain, okasinozale askori, euren aitutasun aragizkoak asmaerazoten deutezan asmuak, irauteko urten бага bekatu-bitetik? Batek esan oi dau: ioan bearra daukat urlia etšera; euki neure etšean arako presonea. ¿Zer diño Iesusek? Ain bearra zein zeure begia ta eskua izanarren bere, larga bear dozu, atera ebagi ta urrindu zeuganik. ¿Nori siniztuko

(1) *Math.* v, 29. *It.* xviii, 9. *Marc.* ix, 46.

deutsegu? ¿Nori obeditu ta noren esanera egon bear gara? Beste batek urtengo dau esateaz; ¿zer esango dau munduak? Ta erantzun egidazu ¿zer esango dau Iesukristok? ¿Zer zeru guztia? ¿Bateo santuan larga ez genduan mundua? Inok serbidu ezin leiz erabatera ugazaba contrario bi, dino Iesusek.

Gure arimca salbetarren, iruntsiko eztoqu mundu zoroaren *¿zer esan*, esamesa ero uts bat? ¿Onenbezte ta geiago croaten eztozuez al gara andiaz beste eun gauzeetan? *¿Zer esango dabe?* Ta eriotzako orduan ¿zer esango dozue? *¿Zer* balioko deutzue, zor ez iatzuen izenak, Iangoikoaren iuizio bildurgarrian ikusten zareancan? Santa Maria Magdalena etzan izango dana, onenbezte puntu ta meetasunaz begiratu izan baleutso bere onra ta on-eretšiar. Aurreratuten naz esatera, bera iraindu бага, eze, ez bakarrik etzala izango Santa Maria Magdalena, ezpada andra argal errukigarri bat. Eta bada iarraitu deutzazue gaiztakerian, iarraitu egiozue penitenzian; dezpreziatu egizuez bere antzera munduko zer-esanak, irabazteko onra egiazkoak.

Besteren batek esango dau: ioango naz urlia etše edo lekura, baina ioango naz kontuan;

egongo naz serietasun ta arpegi ilunaz, enaz sarri sartuko; ez naz luzero egongo, eztot bakarrean berba egingo. ¡Asmu zoragarriak! Polbo-reak bear eztau, ez su andirik, ez denpora luzerik, kalte andiak egiteko. Bada oraindino polborea baino prestago ereşegiten da aragizko amorea. Lagundurik bazabiltz, laster bakartu ta bekatuan iausi zara. Eztino Iesusek: gitşi ikusi daizula, urrinetik begiratu daizula: eztino bere zarratu edo itşi daizuzala begiak, estu eskuak. Begi itşiak erraz zabalduten dira ifinirik okasi-noan.. Gitşi begiratuten danean, gustu geiagoaz ikusi gura izan oi da; ta oni darraio, atan gelditutea. Dirausku bai Iesusek, atera daigula begia ta bota kanpora; beste ainbeste dino besoagaitik; ta ain bizitasun andiaz au aginduteaz, adierazoten deusku, bota daiguzala tşito urrin, ez bakarrik peligruren bat etorri eztidin, okasinora barriro hiurtzeko, baita kendu dedin gure gogotik bere gomute guztia.

Eta ara adibide beartsu bat; eta da, borondatearen kontra, edo gura ta gurezko okasinoak esan oi direanetatik, ozta idoroko da bat, alan danik. Dakuskuna da, ondasunen bat galduko danean eragozgarri guztiak benzieta dirala: ta etşeko otsein batek zerbait ostu dabenean, eze-

ri aitu бага, ateretan da etšetik kampora. Niri zer deust, esan oi da, jentea oinoten egonarren? Baldin nire ondasuna gordetan badot, esan daicla, aora iatorken guztia. Bada alan, adigarri da, bere zera dala, kanpokoen bildurrez ateretan eztanean etšetik, arako mutil edo emakume maitea? Bai. Ta ¿zein izango da? adiskidetasun zikina, maitetasun aragikorra. Gertaldi asko askotan iazoak, esanneiz egiau baieztuteko, ez-palitz zuek gogaitutearren.

Auše baino besterik iazoten ezta, ezerezkeria zatarategaitik ebagiten dancan beingoan arako etšeke sarturtena, ta urte askotako adiskidetasuna. Zer balio dau, esatea onelakoari, deungero dinoala jenteak? Guztien aotan dabilcla, ta ezain dirudiala bere aldegiteak? Epetasun soseguzkoaz crantzuten da: laster aztuko dala, ta ezerezkeria batgaitik guztia biaramoneko išilean geldituko dala: bere konzienzian arrik ez kezkarik eztaukela, ta alan jenteen zer-esanecn ardurarik ez tabcla. Eta ainbeste atzerapen, bekatuzko etšea itšiteko? Bai: zerren maite dan; ta itšitea neke egiten dan. Ta onešek dira okasinoko etšea ez largeiako, asñu eragoz garriak, ez benetakoak, bai azalezko iruditua ta begitanduak.

Dinot bada, preminazko, edo naigura bageko esaten direan mila okasinotik, ozta idoroko dala bat, alan danik. Eta alan, nekez iazoko da, benetan bat laungoikoagana biurtzea sustraitik atera, ta alde egiten ezpada bekatuzko okasinoa begi bat baino bearrago ta maiteago izanarren; ebagi ezeze, guganik urrin bota bear da; ta bes-tela esana esanik, dinot osterabere Iesusgaz: obe dala gorputz-zati bat galtzea, betiko iraute guztian infernuko su ta gar bizian erretea baino. Zorigatš onen aldean ze beste gatšek bildurtu bear gaitu?

Zarratuko dot goiko guztia gertaldi eder bategaz. Gizon gazte batek gura eban artu bizimodu on zeruzko bat; ta ondo asteko eskatu eutsazan adibide santuak ermutar agure santu bati. Bai, esa cutsan onek, emongo deutsudaz zuzenbide egiazkoak, ta eskribidu egizuz paper baten, nik esaten deutsudazan erara. Prestau zan gizon gaztea, ta asi zan onela ermutarra. Lenengo konsejua: neure seme maitea, *urrindu saitezala okasino deungetatik*. Eskribidu eban gizon gazteak. Bigarren konsejua, iarraitu eban agure santuak, *urrindu saitezala okasino deungetatik*. Ifini eban. Irugarren konsejua, seme maitea, esa eban ermutarrak: *urrindu saitezala*

okasino deungetatik. Aita, esa eban orduan gazteak, konseju ori bein ezeze, birritan bere ia dago eskribidurik, eta zetako diraustazu irugarrenez ifinteko?

Orra emen agure santuaren eranzuna: neure semea, ain balio andikoa da konseju au, eze, berau бага, eztabe ezer balio, nik emon aldai-zudazan zuzenbide guztiak; baina baldin auzo gordetan badozu ardura andiaz, erraz gordeko dozuz ganeke guztiak; ta biderik geiena eukiko dozu ibilirik, gura dozun zeruzko bizitzea egiteko. Onen ondoren berbatso bat, eta da, eztauketak biotzik ateretako okasinoak sustraitik, eztabela eukiko ekandu tsarrak kenduteko. Emonarren negarrik ugarietak, azalezkoak izango dira negar-anpuluak. *O bekatari gaisoa,* dino Santo Tomas Bilanobakok, *egiaz negar egiten badozu, kanpora urten egizu.* Esango baleu legezi: benetakoak ta biozkoak badira zure negarrak, itxi egizuz bekatuzko bideak, okasino, ta adiskidetasunak. Ta azkenez dinot: dan legez uts guzurtia konfesinoa, alde egiten ezteanean borondatezko okasino urkoa ta berez bekatutsua; alan sospetsa ta bildurrezkoa izango da konfesinoa, borondate bagako okasinoak izanarren, ikusten ezpada emienda ezagun bat.

BIZI BEDI IESUS

BIGARREN LOREA

BIGARREN lorea izango da, sarritan, ta debozinoaz konfesatu, ta komulgetea. Dinot *debozinoaz*, bada zetako da sarri konfesetea, dezino bizi egiazkoaz egiten ezpada? Egiaz, askotan konfesetea, ta lenagoko bekatu andictara biurtzea, erakusgarri da, uste izateko, uts guzurrezkoak direala konfesinoak. Bada inoscz ondu ta ez obetuteak, adictan emoten dau, egiazkoa eztala biotz damua, ta benetakoa eztala propositua; ta curok бага utsa da konfesinoa.

Kontu bada zuek, beti zabiltzenok inos ondu бага, beti sarturik ta zaturik ekandu gaiztoetan, dana dala bekatua, nai dala mandamentu onen edo bestearen kontra, beti gora ta bera; bein jausi, beste bein jagi; nosbait jagiten bazarra, kontu dinot, zuek, bekatuzko okasino galgarrietan buruz sarturik zagozanok; ta ameneko sarriturik Sakramentu Santuak, debotoen paper polita egin oi dozuenok; baina cztozuez zorrak kitutzen, ezteutsazube uiabeari biurtuten gauza ostua, ez osotu besteari kendu zeuntzen famea.

¿Zetako ain argiro guzurtu ta engainetan zara? Ezer balio eztau *biurtuko dot* otz batek, sekula biurtzen ezpada. Benetakoak balira proposituak, eurok betetako aleginak egingo litekez. Laburtuko litekez: gastu kostotsuak, gitšitu larregia soinean, ianean, iokoan, bisitan, kuartelcan, otsein alperretan etc. ¿Egiten da au? Baita bear bere; bai askotan iarraituten dira bere oinean, gerorik gero andiaotuten ezpadira.

Eta ikusiarren, onela iarraituaz, zorrak pagatu bearrean, geirik geira doazala zor barriak, orregaitik bizi da kezka бага soseguz. Sarri ta ondo sarri entzuten da pulpituetatik San Agustinen sententzia erabagia: *Esta parketan bekatua, espada biurtzen gauza ostua*. Uts guzurti prestueza da, egiten daben penitenzia, aldaiela, biurtzen eztabenak gauza ostua, ta luzetuten dabenak zorrai erantzutea. Enzuten da, baina iaramoten ezta. ¿Zer esan oi dozue zuek, besteren batek zeurok iraindurik, biurtzen ezteutsuenean onrea? Dedar egiten dozue, alakoak engainetan dabela Konfesorea, deungaro konfesetan dala. Biurtu egizue orain barrukoaz kanpora soinekoa. ¿Zegaitik auſe berau eztozue zeurok gaitik uste izaten? ¿laungoikoaren Legea bat bardina ezta guztientzat? Nos edo nos iratzarri zaitzce, ta za-

baldu egizuez begiak ikusteko zeuroen peligruzko ondamendia.

Bekatuak benial arin tšikiak, ez egizuez itši, konfesatzaga curen damu andiaz; bada arinak izanarren berez, astun pisutsuak dira langoi-koaren aurrean, zerren direan bere ontasun maitegarriaren kontra eginak. Ez izan ume tšikiak legez, zeintzuei curen Amak arpegia garbitu, ta arik laster zikindu ta loituten dira barriro. ¿Ez-takutsue au askotan zeuroen etšectan? ¿Eta au iazo dedin, gura dozue, zeuroen konzienzietan? Seintšo espiritualak zara.

Ondo konfesetako, artu, lora onen iru orri direan, iru adibideok. *Lenengoa*, esamina, edo konzienziako bilakuntzaren ondoan, emon daizuela ordu lauren bat, gogoratuten Iesusen ontasun ezker ta mesede andiak, ta zeuroen ezker-bagetasun ta bilautasun prestueza; biztuteko oneen gomuteaz bekatuen damu, ta gorroto egiazko bat.

Bigarren. Konfesetara zoazen guztian, uste izatea, bearbada auše izango dala zuen azkenengo contesinoa. Bein edo bein izango da atzerengoa ¿baina nok segurutuko deusku, zein izango dan? ¿Enda zelan confesatuko zinateke, bazengoze eriotzako ordu larri bildurgarrian,

kandela creşegina eskuan, iliantzia aburdi-koan, ta arimea urten-aginean? Orduan gura zendukean lege, kontesatu bear zara, konfese-tara zoazen bakotşcan.

Irugarrena. Konfessorearen oinetan zagoze-nan, uste izan, idoroten zareala Iesusen oine-tan, zein il zan Krutze baten zuck zoriondute-ko ¡O ze maitetasun, ze humiltasun, ze biotz-min, ta negarrezko lotsa santuaz esango zeus-kioezan zeuroen erru, ta argaltasunak Iesusi berari, aurkituko bazinatee Magdalenea lege, etşunik bere onetan, edo bere Krutzepean Kal-barioko mendian! Alantşe eldu bear zara zeu-roen konfesoretara. ¡O alan egingo bazendue, eta ze erraz, ta ze laster, sarriturik Sakramentu Santuau, aterako zendukean zeuroen biotzean direan biziorik sustraituenak!

Eztago infernuaren kontra, Sakramentu San-tuak sarri ta ondo artutea baino arma izuga-riagorik. Guzurraren Aita asmugilak berak, konjueroen indarraz preminaturik, alan zala esan eutsan aldi baten Aita Santo Domingoren Or-deako Erligioso on bati, beronen eriotzako orduan.

Baina bildur lar artu eztaien arima bildur-ti ta biotz garbikoak, adierazoten deutsuegu,

eztaizuela it̃si sarri konfesetea, askotan iausi-arren bekatu ta uts t̃sikietan. Eldu zaitze da mu umil bategaz, ta aldaizuen gogo sendoaz propondu ez biurtzea beste bein onelako utsegitetara, ta beti irabaziko dozuez graziazko ondasun ugariak.

Gara bekatariak, arako ura sartzen iaken barkut̃so zar neketuak legez. Elegoke ondo egirik, it̃sitea onci urez beteten, bada ondatuko litekez. Atera egizucz, bada, bertatik zeurocn biotzean sartuten direan bekatu benial edo ari-nen urak. Orain sarri garbituarren, bazabiltze ondo loiturik, zer izango litzateke meatz ta luzero garbituezik? Alan, bada, maiz ta sarritan garbietan dozuezan legez eskuak, onek barriro loitutera biurtuarren; alan askozaz errazoi an-diagoaz ta ardura benetakoagoaz garbitu bear dozuez zuen arimak.

Ez esan, askok esan daroena ¿zer konfesatuko dogu? Bada nor da ain aitua ta mena eta egun guztian bekatu t̃siki askotan iausten ezta-na? Onešek dira arimeko gaisotasunak; eta bada, eskuan min git̃si bat egiten jatzuenean, be-reala ifinten dozue osagarri bat, eztozuez ardura git̃siago gaz osatu bear zuen arimeko gat̃sik t̃sikienak. Orrez ostean, Sakramentu Santu au

ez bakarrik da bekatuen parkagarria, baita sendagarria bere, aurrerantzean bekatuan ez iausteko. Eztozue on gitxi irabaziko, ateretan badozue, ez iaustea aurrerantzean bekatuan.

Baina zinosik nosera konfesatuko gara? itanduten deustazue. Gura neuke zortzirik zortzi egunera. ¿Asko eskatuten dot? ¿Aldatuten eztozue alan alkondarea? ¿Eta lartzat eukiko da, as-tean bein zeuroen arimea garbiete? Onen alkondareada konzienzia. Ez egidazue esan, zeregin andiak daukezuezala; bada dakizue, au dala bearlanik ardurazkoena. ¿Eztozue idoroten denpora ta astia iateko, loegiteko, alperrik egoteko, eta baita bekatu egiteko bere? Eta ¿bakarrik ezta izango bearren dozuenerako?

Batez bere gura neunke, etzengiela luzetu konfesinoa amabostik aurrera; ta geiago luzetuten badozue, esango dot, ondo gitxitan dozuela zeuroen arimea. Baina onetan, ta esan dodan baino sarriago konfesetako, ez urten Konfesoren esanetik; bada eurok dira, Iesusek itxi eutsuezan Angeru ikusgarriak, zuek zaindu, ta zuzenduteko; obediturik euroi, obedituko deustazue Iesusi. Alan dauko adierazorik Iesusek berak.

Orrez ganetik erregututen deustuegu, veneraziorik andienean cuki bear badozue bere

Iaungoikoaren Ministro guztiak, zerutik iatziriko aingeruak bailitzen legez; baina alanbere euren artean danen onik onena autu bear dozue fietako zuen konzienzia. Eztozue alan egiten zeuroen gorputzeko mediku osagileaz? Zeuroen auzietan letradunaz? Begira bada, onenbezte, ta askozaz ardura geiago merezietan badau ari-meak, ta betiraun guztiko zereginak.

Eta gura badozue artu gure adibidea, uste dogu, konfesorarik onena izango dala zuentzat, estuago ta ziurrago idoroten dozuena. Sugeak aldatu gura dabenean azal zarra, ta jantzi barriaz, igaroten da zulo estu baterik, ta estura onengan itšiten dau azal zarra. Alantše geratuten da barriztaurik. Bildur nas, konfesore zabalen bila dabiltzenak, iraun gura dabela euren oitura, ta ekandu tšarretan, ta deungaro konfesetan ete-direan.

Sakramentu Santu Komuninokoa besteak baino miragarriago da, dan legez iturria bera urez beterik dagoan edontzi baten aldean. Zeruzko Sakramentu onetan idoroten da Iesukristo, zein dan grazia guztien emolea ta iturria. Ez kontentu Iesus guri eginiko mesedeakaz, emen emoten iaku bera eginik ianaria, mantenduteko gure Arimak.

Begira, bada, ze bildur lotsazkoaz, ze umiltasun ta amore creşeginaz eldu bear zarean, bera artutera. ¿Eta ze mesede ta ondasun ugarriak itşadon ezin zinaikez? ¿Zer ukatu leigu, dan guztia emoten jakunak? ¿Ze garbitasuna erantsiko ez jako, ondo artzen daben arima zorionekoari? San Franzisko Salesek dino, Alpesko mendietan ian ta ianaz erbiak edurra, biurtzen direala zuriak bera lege: alan Iesus Sakramentadua ondo artuten dabenak, ianari zeruzko au sarri iateaz, biurtzen dira edurra baino zuriago ta ederragoak.

Eldu zaiteze sarritan, debozino umiltasun ta maitetasun egiazkoaz, ta orduan ikusiko dozue, ze maitegarria dan gure Iauna, ta ze gozota osasuntsua dan bere gorputz ta odolaren ianari miragarria.

¿Gura dozue braindo, lora onen orri bi legezko adibide eder bat, konfesatu ta komulgetako espirituaz, ez bakarrik egunean egunean, baita ordu guztietan bere? Ara: bekaturen baten iaus-ten zareanean, uste izan elduten zareala Iesusen oinetara; ta umiltasun ta damuaz, baina izutu baga, eta konfianza osoaz bere ontasunagan, etşuten zareala bere aurrean.

Onetan esan egiozue umildanzia maiteaz

onck edo onelako berbakuntsak: «Orra, neure
 »Jesus maitea, nik ostera bere egin dot, oi doda-
 »na! Ostera bere iausi naz kriatura zantar pres-
 »tueza legez. Baina aramen, Jesus maitea, non
 »naukazun parkeska damuturik ta lotsaturik
 »zeure oinetan. Damu dot o neure Iabe bakarra,
 »damu dot biotz guztirik zu ofendidua; ta zure
 »graziaren bitartez, artzen dot gogo sendo bat
 »aurrerantzcan zu ez irainduteko. Nik seme bi-
 »laua legez egin badot bere, egizu nigaz, o Je-
 »sus maitea, Aita ^{*}errukitsua legez. ¿Zer ezpada
 »onelako ar ta arantza gogor gaiztoak emon
 »leikezan nire biotz zorigaiztoko onek? Eta zer
 »itšadon lei nire arimeak Zure Ontasun andia-
 »ganik, ezpada grazia ta parkasinoa? Bai arren
 »Jesus, zareana zarcalak.

Au egin ta bereala geratu tristura бага cpe-
 tasun andian; ta Iesusek emon bailitzuen legez
 penitenziaz, egin nekeren bat, erea danean; ze-
 lan dan lurra mun egitea, zerbait errezetca, etc.
 bekatu eginaren kastiguan. Orra modu erraz bat
 biotz-konfesinorako, zein egin zineike nosnai ta
 nongura, ta batezbere arratseko konzienziako
 bilakuntsa edo esaminca egitorduan.

Alan egiten badozue, itšadoten dot onik
 asko aterako dozuela; ta bein baino geiagotan

iagiko zareala Iesusen oinetatik bekatuak parkaturik: zerren Iesusek cmon eutsencan konfeso-reai, bekatuak parketako eskubide ta poderioa, etzan bera бага geratu Iesus. Baina alanbere preminaturik ta bearturik zagoze esatera konfessoreari zeuroen bekatu mortal guztiak.

Komunino espirituala edo arimazkoa da etikitea gurari erešegin bat ta gose-egarri bizi bat Iesus Sakramentadua bularrean errezibietako. ¿Nok eragotziko deutsue berari deitutea, zeurok gura dozuencan, edozein lekutik, nai artaiorran zagozen solotik? ¿Nok galazoko deutsue, deitutea biotz guztirik? Alan bada gogoratu, Sakramentu adoragarri onetan geratuteaz erakutsi euskun maitetasun ošin bagea, biziteko gure laguntzan, ta sendotuteko gure argaltasun ta gatš guztiak. Bai, ontzat artuko dau, ta pozik etorriko da gure biotzetara deituten badeutsagu maitetasun egiazkoaz.

Deitu bada, ze bere graziak eztañ uts cgingo; eta dei cgin onako berba edo beste onelakoakaz: «¿Nos elduko da Iesus maitea, ni zuga-na elduteko ordu zorionekoa? Neure Iesus »laztana ¿zergatik luzetuten zatšataz? Merezietan »czpazaitudaz bere, zu zara nire zorion guztia. »O neure Iaun ta labe bakarra, deustazun amo-

»re andia gaitik erdu, erdu Sagrariotik nire
 »biotzera; bada biderik geiena emon dozu!»
 ¿Etzinean etorri zerutik lurrera, zorjonduteko nire
 arimatsoa? O ioan albanciteke zu errezibietara
 eta ze pozik elduko nintekean zugana, Iesus
 neurea! Erdu laster nigana, ni poztutera; bada
 argaldurik nauko zuri asko gura izateak.

Abia zaite onelan, ta etorri bailitzan legez Ie-
 sus zure biotzera, beronen giltza guztiak emon
 egiozuz berari. Ezarri egizuz bere oinetara zure
 almen ta zenzun guztiak; erregutu egiozu, euki
 zaizala beti bere oinetan; eskatu egiozuz bearren
 dozuzan mesedeak, batez here kentzen arako
 kalte gogor geiago egiten deutsun grina ta
 ekandu gaiztoa.

Ez ibili Iesusegaz pildinka. Eskatu egiozue
 gauza andiak, zerren Errege andia da. Esaizue:
 ¿edozein Errege lurreko elitzáteke aserratuko,
 lauziriko bat eskatuteko biralduko bazeuskioc
 paper edo memorial bat? Fraide pobrea nas
 baina encunke ontzat eroango? eta ontzat eroan-
 go dau Iesus Errege guztien Erregeak.

Baina Aita ¿zer eskatuko deutsagu? Esanik
 daroat, eskatu bear dozuezala gauza andiak; eta
 izanik tšikiak zantarrak ta prestuezak lurreko
 gauzak, edo ez eskatu eurok, edo eskatu biga-

rren lekuan. ¡A! baina ze okerretara egiten dozuen! Onetan dirudizue arako Eleiz-ateetan ifinten direan eskeko gaiñoak, zeintzuek erruki andiaz eskatuten dabe lauziritso emon daioela, baina aztuten dira osasuna eskatutea. Zuek bere lauzirikoak esketan dozuez, ta ez osasuna; ta baldin inos eskatuten badozue osasuna, da gorputzekoa ta ez arimekoa. ¡Ze zorakeria! Ardura andia astoaren osasunaren, ta jaramon ez bere Jaubenari. Gure gorputza da gure astoa, ta nor da bere Jauna, ezpada arimea? Alan bada.

Zarratuko dot irakurtzau urte gorrizko giltze bategaz; au izango da, konfesino ta komunino guztietatik atera daizuela ondasunen bat; esaterako, irabaztea au, edo beste bertutea; edo ebagitea au edo beste ekandu tšarra. Egizue zuen arimakaz, egin oi dabena andraak alkondara zar lešibian ikuziaz. Iarten dira, artzen dabe eskuetan ta goirik bera iagokaz adi, ikusteko non dagoan urraturik; asten dira ebagiten atal ifingaiak ta adobetan zuloak, ez guztiak beingoan, ezpada banaka ta bearren daben lekutik. Auše egin bear dozue zeuroen konzienziakaz, garbitu ezkerro lenago konfesinoko garbitegi zeruzkoan. ¿Zer bada? ¿Miesazko alkondareagaz egiten do-

guna, eztogu egingo gure arimeko alkondareaz, zein dan gure konzienzia?

Eztozue gitšiago egin bear Komunino Santuagaz. Negargarria da, arima askogaz iazoten dana. Testamentuko Kaşa Santua ifini ebencan Filisteoak *Dagon* Iainko guzurrezkoaren Eleizan, iausi zan eskutaiu uts au bere altaretik bera ta zatitu zan. ;Ezta errukigarria, guk ainbeste bider artutea Iesus Sakramentadua, zeinen antzirudia zan a Kaşa edo Utşca, ta orrez guztiaz gure *Dagonak*, auda, bizio tşarrak, bere oinean gelditutea? ¡A! Gorputz etiku batentzat, mila arima tisiku idoroko dira.

Arima asko mantenduten dira sarritan Komunino Santuko ianari gozo miragarriaz. Komunino santu bat ondo eginik, izan bear leuke asko, bekataririk andiena Santu egiteko: ta orrez guztiaz ikusten da, etiku dagozanak, ianarren iatekorik oncenak, ezerbere aurratuten eztaben legez osasuncan, alan onelakoak gitši edo bapere irabazten eztabela, Iaungoikozko Ogiâu iateaz.

Edozein neke artuko leuke etiku gaiso batek, urtetearren bere egokera errukigarritik; inguratuko leukez erriak; joango liteke Londres ta Parisgino bere; ta poz pozik urtuko leucz onetan bere ondasunak.

Ara bada emen Sakramentu Santu onetan osagarririk sendocna irabazteko osasuna, ta au neke бага, doarik ta lauziri kosta бага. Begira zelan: baina nola dan ardurazko lana, goazan astiro zabaldutera urrengo adibidctan. Entzun bada.

BIZI BEDI IESUS

§ I

KOMUNINO SANTUKO PRESTAEREA

LENENGO *Prestaerea*: garbitu egizucz zcu-roen arimak Konfesino on umil damuzko ta benetako bategaz; erabagiten dozuela, Iesusen graziaz, gogo sendo bategaz bizitza barri bat artutea, ez erdizka, czpada osoro.

Bigarren Prestaerea: Fede bizi bategaz siniztu Komunino Santuko Sakramentuaren anditasun miragarrian. Sinizmen бага pausurik aurreratuko eztozuc: bera da argi zuzengilea.

Irugarren Prestaerea: Biztu, Iesusen graziaz batera, Iesus Sakramentadu beraganako maite-tasun andi crešegin bat. Amore au da ezteguko

apaindura edergarria. ¡Eta zelan nei nik ori, di-raustazue? Ara: nola ezin euki ginei amore au, Iesusek berak emoten ezpadeusku, berari lenengo eskatu bear deitsazue; eta bada emoten deitsue bere Gorputza ta dan guztia, ta onetarako aginduten deitsue, amoreaz presta zaiteela, eskatu egiozue, arren ukatu ezteizuela, berak ainbezte deseatu ta zuek ainbezte gura dozun doc estimagarrien au.

Geiago: gogoratu egizue ondo, Iesusek crakusten deitsuen maitetasun muga bagea zeruzko Mai santu orretan. ¡A zinoan San Juan Kri-sostomok, Ama maite batek crakusteko bere amore andia, azten dau bere Umetso laztana bere bularreko ugatzagaz; eta idoroten dira ama asko, dino Santuak berak, neke gitxi au artutezarren, emoten dituenak azteko euren seintsoak beste andra inudeai. Baina ¡O neure biotzeko Iesus! ¡Zuk gugaz egin oi dozu alakorik? O, zati bat ezeze, zarean guztiori emoten zatsakuz: Gorputza Odola Arimea Iaungoikotasuna etc. ¡Eta mesede neurribaga ori bakarrik egin ete-zeuskun tsikitan? Ez, ezpada bizitza guztian. Eta oraindino geiago dana, ¡ai! izanarren bere gu mila bider ezker bage gaizto okerrak, baldin umildurik ta damuturik elduten bagara, amorez

beterik zatorkuz. Neure Iesus: balitz Zu etortea arima garbi ta Serafinen antzera amorez ereşeginetara, ontzat igaro litekela dirudi; baina laun andia  zelan daroazu ontzat ni ta nilako bilau prestuez ta kriatura zantarren biotz ta bularretara etortea?

Begira, zor baiako amorea; ta preminaturik bazagoze egiteko alegina berau irabazteko. Amoreaz amorea pagetan bada, ta alan egiten badozue, mesederen bat egiten deusucnagaz  zelakoa izan bear da zuena, komulgetan zarean bakot ean? Errege batek konbidauko bazinduez bere maira, berak bere eskuakaz platera cgin, ta geiago dana, berak bere gorputz zati bategaz prestauko baleu janaria  nor mirarituko ez liteke? Orra bada au eginik Iesus Erregeen Erregeagaitik. (1)  Ze maitetasun andia, bada, zor ezteutsazue?

Atera egizuez, bada, zeuroen biotz zitelak, baldin maite badabe, Iesusek gorroto daben gauzarik. Eta baldin, opa ezpadeutsazue Iesusi amore guztia, esatera ninoian San Pablogaz

(1) Erderaka agiria ta okertasun andia dago herba onetan. Mirari ori e ttago Iesusegaitik eginda, geugaitik berak eginda baina. (Moldagintzako oarra.)

eta zegaitik esan bearke eztot egiaz? (1) *norbaitek maite espadau geure Iesukristo launa*, altareko Sakramentu Santuan, dinot orain nik, *ma-darikatua izan bedi*. Betor laungoikoa bera iuzgetara, (*Maran Atha*) azalduten dau Duamel-ek. Maitetasun au da geien laungoikoak eskatuten deuskuna, ez bere bearrik dabelako; bai, bera dalako prestamenturik bearrena, Sakramentu Santu onen frutu ugariak errezibietako. Orregaitik arako atsinako Mana Zeru-ianaria, onen irudia, gordeten zan urre-gorritzko utsa baten. Urre-gorria da karidadearen irudintza: berau irabaztarren ifini bear dogu alegin ardurazkoe-na, Iesusen graziaz batera.

Bai; haina amore sendo egiazko bat; ez lastozko suaren antzekoa, zein ain laster da garra, zein ketan amatau itoa. Zer balio dau negar ampulutso bi ezartea, ta arik laster lengo zitelkerietara biurtzea? Ez. Biztu bear dogu amore oso eragingile bat, mugietan gaituena laungoicoaren legea gordetara; bekaturik tsikienari gorroto andi bar artutera; Iesusen borondatera geurea becratu ta azpitutera; gurari bizi bategaz berari gustu emon, ta bere bertute amagarriak

(1) *Korint. XVI, 22. Duam, hik.*

iarraitutera; beinik bein umiltasuna pazienza garbitasuna etc, ta guztien ganean karidadea, bertute guztien Erregina, baina ez aozkoa, ezpada eskuz ta egitezkoa.

Eztinot, Sakramentu Santu onek egingo gaitucla ilezkorrak edo inos ilgo ezkarcanak; baina zorigatŕ andi ezaina da, ez beste bein gaisotuteko ardurarik ez artzea: orain santututen doguz geure minak Iesusen Gorputz santua berean ifiniatz, ta arik laster odoltu ta ezainduten doguz minok, bein murmurazino ta esaka gaiztoakaz, beste bein herba loiakaz biraoakaz etc. Baina ¿nosartean alan egingo dogu? Biurtu gaitzezan lengo firu-albinuaartutera.

Laugarren Prestaerea: Komulgetara ioan baino len, badakutsue daukezucla gorroto ta ikusi-czin tŕikienen bat personaren bategaz, edo ioan bertati beragaz baketu ta adiskidetutera, edo aserraldi andia ezpada, artu asmo sendo bat lenengo era danean, au egiteko, emonik amore fin baten seinale adigarriak. Zerren doerik artu gura ezpadau Iesusek, arerioturik dagoanen eskutik; ta agindurik badauko Ebanjelio santuan, Altarearen oinectan dagoana doeak eskiten, baldin gomutetan bada, arerioturik dagoala inogaz, antŕe itŕirik doa edo ofrendea, doiala len

bakeak egitera arerioa gaz: ¿ze deungerotzat eroango eztau, amore бага eldu gaitezala amorezko Sakramentura?

Au adierazo ta irakasteko disponidu eban Sakramentu onen geia izan zedila Ogia ta ardaoa. Ogia egiten da gariagaz, baina onetarako gari-garauak alkar batu bear dira. Eioten da, eralgi, alderatu zaia, garau baten uruna bilduten da bestenagaz, oratu, ta gorputz bat egiten da. Alan alde batera bota bear dira aserre ta gorrotozko zaiak, ta alkartu arimak maitetasuncan, gustetako Sakramentu onetako gozotasun ta ondasunezko iturriak. Bardin ikusiko dozue, egiten dala, mats-garau irazietatik ateretan dan ardaogaz.

Baina berba bat; eta da ezta la bardin asmetea batek bere arteko grina edo inklinazino tšar karidadearen kontrakoa, zein karidadean uts egitea. Baldin gomutaurik Iesusen maitetasun prest gozoa guri parketako, kentzera egiten badau bere grina mugida edo mobimentu tšarra, ta eskatuten badeutso launari, gozotu ta berratu daiola bere biotza, ta orrez geiago, tšera onean ondo portetan bada esatez, ta egitez bere arcioaz; eztau orregaitik uts egiten, berari iatorkan preminari. Alogera gitšiago zor eziake

marinelai, ekatš ta aizearen kontra itšasoan doazancan. Grina ta naigura deungak ezirik launaren graziaz eztabe gitšituten meritu ta bearsaria; geiagotu bai. Eta orregaitik itši euskuzan Batco santuan, kendu al izanik. Dira urrezko merezimentu asko atera geinkezan mina edo meatzea. Alan baliazirean Santuak Iesusen graziaz, ta bardin guk egin ginci.

Boskarren Prestaerea: Humiltasun andi bat, baina ez konfianza gitšiago. Dira Iesusgana egaz egiteko ego biak. Egaztirik bizkorrena, baldin ego bakar bat osorik ta bestea ausirik badauko, ozta iagiko da lurretik; baina egaztirik tšikienak bere ego biak osorik ta ondo lumaturik baditu, kanta cderka igoten dau kampanitorrerik altuen ganera. Oraintše mirariteten nas, ikusirik, ze erraz ta bizkor egaz egiten daben, auše eskribetan nagoala, emen dabilten euli tšiki gogai-karriak. ¡A neure Iangoikoa! kriadura guztiakaz irakatsi ta biztuten nozu. Eulitšo pitinok alan egaz egiten badabe ¿zelan egaz egingo dabe zure arime maiteak, umiltasun ta konfianzako ego biakaz, zure graziaz lumaturik?

Mugitu zaitezen umiltasunera, eskatu ezkerro Iangoiko doc guztien Emoleari, biztu egizuez gogarte bi oneek. *Lenengo:* Iaungoiko Sakra-

mentaduaaren anditasun adoragarria. *Bigarren:* zuen tšikitasun ezereztasun ta bilautasun pres-tueza. Umiltasun onetara egiteko, egun-aurretik emon zaitze gauza umilak egitera, edo dala, lurra mun egitca, besoak zabalik belauniko, edo buruz auspaz lurrean etšunik ifintea, kolpeak zeuroen bularrean iotea; edo uste izan, oinak mun egiten zagozela gorrotoren bat deutzazuen personaren bati; edo bisitau ospitaleko gaiso-ren bat etc. Ez geratu bakarrik gogozko umilta-sunean. Erraz ifinten gara, gogoz baino ezpada, danik tšikienen oinetan; baina atzerapena eur-tada ta aldats eskergak asinetan ditu gurezko amore ta askogurcak, au egiteko gure bardin ba-tegaz. Biztuteko konfianza andi egiazko bat Iesusegan, gogoratu egizuc, bere ontasun ezin geiagoan andian, ta ez bakarrik geratu zala Sa-kramentu Santuan arime garbientzat, baita egiaz beragana biurtuten direan bekataririk andie-nentzat.

Seigarren Prestaerea: egun-aurrerik nekega-rri gitši bat egin. Atšinako Bildots Pazkoetakoa (oraingo Sakramentuaren irudintza) ian oi zan le-tšuga edo urraza garratz-minakaz nasturib. Pres-taurik arimec nekaldi ta penitenzia gitši batzu-kaz, obeto abiatuten da, gozotasun geiago

idoroten dau, ta on geiago egiten deuto zéruko ianari miragarri onek. Enago gauz andien eske; baina edolabere auſe egizue: itſi ian бага gauza zalegarriren bat, edo laburtu afaria. Preminaturik dagozanak gura ta gurez labur egitera, auſe berau borondate pozaz eroanik, izango da Iesusen aurrerako nekegarri, ta prestaera agradu andikoa. Era onetara asmau egizuez beste penitenzia tſiki batzuk, bada eginik borondate onagaz, andiak izango dira Iaungoikoaren begietan.

Zazpigarren Prestamentua: eta da albaitenez beinbere ioan etzaitezcela komulgetara konfesatu ta bertatik. Premina andiren bat ezpadozue, zagoze asti gitſi baten gogoratuten, zetara ta zer errezibietan zoazen; ta orduantſe da ordurik onena, gomutetako Iaunaren anditasunean ta egiten deutsuen mesede andian. Ez gitſiago biztu bear dozue zeuroen ezereztasuna, ateretako emetik esker onak, umiltasuna, amore ereſegina etc. Gero eldu arrotasun ta baneria бага; kontu onetan; bada ezain ta dongero dirudi, erakutsirik Iesus ain umil Sakramentu onetan, beragandutea goituraz ta andiustez arroturik gu autsa ta lurra baino ezkarean kriatura bekatuz astunduak. Alega zaiteze Altarera astiro ta

moduz, zeurocn Iaungoikoa errezibietara. Baina konbeni baiatzuez prestaera oneck Komunino aurretik, eztira beartsu-ezagoak emotera noatzuczan adibideak Komunino-osterako. Goazan bada.

BIZI BEDI IESUS

§ II

EGIN BEAR DANA KOMUNINO SANTUAREN ONDOAN

Ez eban alperrik esan Iesusek berak bera-gaitik, ianaria zala. Nire aragia, zinoan, da egia guztiaz ianaria. Oartuten deusku, alegin guztia egin bear dogula bere graziaz bitartez, ondo egosi edo dijerietako. Ianaria osasuntsuenak, ondo egosten czpada, on gitši edo bapere egiten ezteutso iaten dabenari. Ain bertute andikoa da Sakramentu Santu au, eze, bein ondo artutea izan bear leuke asko, garcanok Santu egiteko. Mirari arrigarriak iazoten zirean Eleiz barria zanean. ¿Etedau orain bertute gitšiago? Ez; czpada geienetan czkara lenengo kristi-nauaren antzera prestatuten Komunino-aurrean,

ta komulgatuezkero. Ezta asko ianari santu au iatca, ondo egosi edo dijeridu bear da, berotasun zeruzkoaz artuezkero. Modua da au: itši ta zarratuten dan legez kontšca, zeruko inontza artuezkero, intz tantakaz perlak bere barruan sortuteko; era onetara arimeak artuezkero inontz zeruzko au, zarratu bear da bere bakarrean, ta bertan ondo gogotu, nor zarratu daben bere biotzean: ze mesede miragarria egin deutsan launak; ta onetarik erne ta biztuko dircan afekto ta gogarte santuakaz, zeintzuk erešegingo ditu Iesus berak, egosten da ederto ianari zeruzko au. Orretarako:

Gauza guztien aurrean, aztu egizue, dozuen ekandu deungea askok, iges egitea Eleizatik komulgau ta bertatik. ¿Zer esango leuke Erejeak au alan zuek az ikusiko balebe? Uste izango leuke, euren ustekoak ta eurretarrak zarcala, ta sinizten etzenducla Iesusen egote egiazkoa Sakramentu onetan. Egiaz: eztator ondo sinismen au, ta bestetik alako lotsari ezaina. ¿Egingo zenduke alan lurreko Errege bategaz? Kontu egizue, sartu iatzuela zeuroen etše barruan jitsiko zenduke bakarrik? ¿Ibiliko zintekée eskas ta urri beragaz? Ta alan balitz ¿ze mesede itšadon zineikee beraganik, izanarren Erregerik prestu

esku zabalena? Aramen errazoietatik bat, zegaitik frutu apurrik ateretan eztozuen ainbezte Komuninotik.

Euki daizuen zetan emon Komunino bako-tsean, oraintse emongo deutsuedaz *gogarte* edo *meditazio* labur batzuk; ez guztiak beingoan batera egiteko, bai zeurocn komuninoetan zatika ta aldizka eukiteko. Eta artu egizue adibideau gogoan, eta da: ez dozuela bata bestearen iarraian ioan bear; ezpada, ekin egiozue sarrigo, ondoen berotuten zaituenari, edo debozino gciagora zakartzenari. Erleak eztabiltz beste бага lora batik bestera, doaz bai ta geratuten dira, non eztigaia ondoen arkituten daben. Izan bedi bada.

LENENGO GOGARTE

EDO MEDITAZINOA

Gogoratu egizue ze arin ze prest ta ze debozino andiaz ioan zirean, Iesus iaio parria adoretara, Belengo arzaitso pobreak, angeruak barri on au emon eutsenean. Ze amore erreberenzia ta umiltasunaz etſun zirean bere oinetan; mun egingo eutsezan, busti euren begietako negarrakaz, gurari andiaz berari opa ta eskinitako euren biotz mai-

teak. Orain bada: Iesus berbera, Belenen iaio zana, artu dozue zeuroen bularrean. Biztu bada fedea, ta erago arzai aen antzera, al daizuen gogo guztiak umiltasun, amoreko egikaiak etc.

Baina ezteritſat au asko; oraindino iatzi bear zara gauza bakarretara: esaterako; maitetu pobrezea beartasuna ta bakartasuna. Pobre beartsuak bazara, eroatera pazienziaz etc. Aberatsak bazara, askatu biotza lurreko ondasunetatik, io-sirik euki бага emeko gauzai; luzeturik eskua, besteen preminak betetako; gogoan cukirik San Iuanek dirautsuen: eztabela balio aozko errukitasunak, eskuak laguntzen ezpadeutse. ¿Bada zer balio dau, dino Santiagok, esatea ao gozo laban bategaz bearturik ta preminaturik dagoan bati: ea, zoaz, berotu zaite, erremedia zaite, ezer bere emoten ezpadeutsazue? Kontu bestetik, ez inori ezetan kalterik tſikiena egiteaz. Propondu egizue iarraitutea pazienzian, eroanik Iesusen amoreagaitik, onetan edo atan iazoten iatſazuezan nekeak, despazenziak, gaisotasunak, irainak, etc. Egizuez propositu banak ta bakarrak, irabazteko bearrago dozuen bertutea, edo azpitudeko gerrarik andiena egiten deutsuen bizio gaiztoa.

Sekula geratu etzaiteze beingoan igaroten

dan azalezko debozinoan. Ez eta gogo guztirokoetan, izateko umilak, pazienziadunak etc. Alan erabagitca andizka, izatea umildeak, ez iaku gatš egiten. Nekea ta ondo andia dago, gertaldi bakarretan ta gora-bera nekezkotan umiltasunau euki ta erakustean; ta auſe da balio dabena. ¿Zer balioko deutso presona bati, martirioa ta Purgatorioa bera igarotera opa ta eskinita Iesusen amorez, arik laster doilorturik makurtuten bada edozein pasino tšikiaren azpira? ¿Berbatšo batek itšiten badau iraindurik ta soberbiaturik? Neuk daukat mila bider neure errukia; ta negar egin bear neuke, ikusirik, aintezte promes eder eginik, bapere betetan ezto-dala. Adibide au euki bear da buruan meditaziño guztietan, ta gogozko orazinoa egiten ifinten zarean bakotšean. Nik alan egin oi dot; entero beartsua da, ta agaitik gura neunke, iosirik geratu zedin zuen biotzetan.

BIGARREN GOGARTEA

Gomutau, zelan Errege Magoak izarra ikusi, ta argiturik Iangoikoaren graziaz, abia zirean prest ta pozik adoretara Iesus Scintšoa, largetan zituezala euren erriak etšeak ta ondasunak,

aztuten zituela bide luzeak ekazan neke gogor guztiak, ta jenteen zer-esanak. Begira, ze umiltasun andiaz opa deitsezan Iesusi euren biotzak, euren koroiak, urrea mirrea inzienso ta doe estimagarriak. ¡O arimak! andiago da zuen zoriona; bada Komunino Santuan, ez bakarrik adoretan dozue Iesus, Errege Magoak lege, baita zarratuten dozue or zeuroen biotzetan. Zelan maitetasun andiaz estutu ta laztanduten eztozuez bere oin ederrak arimeko besoakaz, esanik Esposegaz: *idoro dot neure maitea, eutsiko deusat, ta ezteusat itsiko*. Esan egiozue Iakobegaz: *etzaitut, Iauna, largako, bedrinketan enosunartean*: neure bekatuak parketan ezteustazuzenartean: arako bearrago dodan bertutea irabazteko, sendagarriak emoten ezteustazuzenartean etc.

Ta ez Erregeak, ez aberatsak espazara bere, eskinitako koroiak, urrea, etc., opa egiozuez eurok adierazoten dabena. *Koroiaren* ordez, egotzi egizue Iesusen oinetara grina geiago egiten deusuen pasino tsarra, mila bider gorrotauten dozuela biotz guztitik. *Urrearen* ordez, opa egiozue amore benetako bat, ez zatika, ezpada oso osorik biotz guztia; alangoz eze, maitate badozue Iesusen ganetik beste gauzarik, ez

bedi izan Iesusez kanpora: au da, amau egizue maite izan bear dozuena; baina Iesusegan, Iesus-gaitik, Iesusentzat. Aberatsak bazara, opa limosnaren bat: ezpadozue zetarik, asmau errukizko gauzaren bat lagun urkoaren onerako; bada asmagila andia da karidadca.

Mirrearen gomutean faltako etšatzuez atsekabak naibageak nekeak ta krutzetšoak, Iesusi eskiniteko: arako gaisotasuna, arako persekuzinoa, arako eregi eutsuen guzurra, galdu dozuen auzia, ondasuna etc. senarraren gogortadea, emaztearen muker ta oinoteak, ugazabek etc.

Inziensoaren lekuan, eskini ordu laurengo orazino gogozkoa eguncan. Berau da Iaungoikoaren aurrerako inziensorik estimakizunena. ¿Eta nok egiaz esan lei, eguneango orazino au ezin euki leiela? Ogetalau ordu ditu egunak; geiegi eretšiko deusku, batšo arimeari emotea? ¿Eta zer, arimeko salbazinoko lana zeregina ezta? ¿Zein da berau baino ardurazkoagoa? Baldin salbetan bagara, betiko zorionekoak izango gara, ilarren arrak ianik ta ospitale baten. Kon-denetan bagara, oraingo zorientasun ta pozkari uts laburrak ¿zer balioko deuskuez? ¡O! Eta zelan dan egia, Ieremiasek dirauskun legez, gal-

durik badago mundua, dala aitutasun ta kon siderazinoaren faltaz!

Orrez geiago, opa egizue *Iesusen presenzia*, Ermuko mana baino, balio andiagokoa dana. Beragan ditu gustu zalegarri guztiak: gozotuten ditu neke-bearrak; sendotu gure arimea; argitu gure konzienziako kezka ta dudak; ta egiten dau izan ditezala merezikizun ta balio andikoak gure egitekorik tšikienak etc. ¡O *Iesusen presenzia* santual ¡O doe estimagarria! ¡Zelan gurari andiagoaz bilatuten etzaitugu? Ibili zaiteze beti Iesusegan, arrainak urretan legez. Uretik urteten dabon arraina, laster ilten da; bildur bada, il e-tzaiteezan, Iesus azturik bazabiltze. Uste izan zeuroen alboan darabiltzuela krutzeaz astundurik; edo daukazuela zeuroen biotzaren erdian. Gogoratu, zerbait esaten deitsuela, ta eranzun egiozue zer edo zer.

IRUGARREN GOGARTEA

Pensatu, ze maitetasun umiltasun biotzbera ta damuagaz urtuten eban Madaleneak bere biotza, negar andiak emoten zituala bere bekatuakaiti, etšunik umildurik Iesusen oinetan. Gomutau bere egizue, ze gurari cre-

eginaz egotziko zan San Pedro Iesusen oinetara, negar egiten bere bekatua, agertu iakanean bizturik. Ea, ezdozue zer ioan Ierusalenera, Iesus idoroteko, eztaukazue zer igo zerura; or ortse zeuroen biotzcan daukazue. ¡Arimak! ¡Zelan etšuten etzara bere oinetara? ¡Zelan urtuten etzara amorez, ta zeuroen bekatuen dolorez? Negar bada umiltasun ta esperanza andi bategaz: zatitu an zeuroen taiu guzurrezkoak, zeintzuk direan zeuroen grina ta bizio tsarrak: erabagi egizue, Iesusen graziaz, iges egitea onelako ta alako okasino ta bekatu-bideetatik; artutea au edo beste sendagarria, ateretako sustraitik arako oitura ta ekandu gaiztoa; irabaztea bertuteren bat, asteko bizitza harri bat; ta iarraituteko eriotzara artean egite on santuetan.

¡Bada zer balio deusku kristinauak izatea fedean, fede bageak bagara ekanduetan? Ori beragaitk izango da gogor garratzagoa gure kondenazinoa; bada egiaz desonretan dogu gure laungoikoa, San Pablok dinon legez, ta czainduten dogu kristinautasuna; ta zeinbat andiagoak direan gure sinizmena, gure argiak, guk arturiko esker-mesedeak ta sendagarri errazak, gu erraz salbetako; ainbat andiago ta estuagoak izango dira kontuak karguak ta iuizioa; ta emetik eto-

rriko da, ikaragarriagoa izatea gure kondenazi-
no galtzaera ta ondamendia, atšakia ta eskusa
bagea gure bekatua.

Betoz, dino San Pablok (1), etorri bitez
deungero bizi direanen ganera, laungoikoaren
aserrea, atsekaba larritasun ta gogortade guz-
tiak. Baina ara zer dinoan: betoz dino lenengo
Iudegoen ganera, gero barriz Jentil fede ba-
gearen ganean. ¿Baina zegaitik lenago Iudegoa-
ren ganean? Zerren fedeaz argituago, ta laungoi-
koaganik mesede geiago artu dituan. Eta ara,
zer balio eztau, onelako propositu bakar onak
artutea, gero barriz aztu iaramon ez ta ez be-
tetea: zerren kunplictan bada, gizon prestu ba-
ti emoniko berbea zorrenbezte zor ez iako laun-
goikoari? Ta au da bearren doguna.

LAUGARREN EGUNA

Gogoratu zelan egoten dan gaiso bat mediku
osagilea itšadoten, ta ze luze egiten iakan bere
etorrerea. Asmetan daben bakotšean oinatz edo
zarata bat, uste dau, medikua datorrela. ¡Ze ar-
giro agertuten deutzazan bere gatšak! ¡Ze ardu-

(1) II *ad Rom.* v, 8 y 9.

raz betetan dituan bere esanak! ¡Neure Iesus! ¡Bago Zu lako Medikuri! Iesus zeure izen bera da osasuna. ¡Zelan, egonik ni ain gaisorik, ain maskar argaldurik, ez dot Zure bisita gozoaren gurari andiagorik? Beste medikuak mila bider, curak gura ez izanarren, osasunaren lekuan, eriotzea emon oi dabe. Zu, neure Iesus, zara ain mediku ta osagila egiazkoa, eze, berba battegaz, ta gitxiagogaz osatuten zenduzan gatxiak gatxiak. Esan begi arako Ebanjelioko lepra-dunak, zeini, esateaz bakarrik: *gura dot, garbitu zaite*, kendu zeuntzan sarna ats guztia.

Esan begi arako odolezko gatxiagaz amabi urtean gaisorik egon zan andra errukigarriak; zeure jaztekoaren magaleko ertza ukututea zan asko, guztiz osaturik geldituteko. Zure aoko txuak ekien begiak argituten itsuai. Zure gerizea, zure berbea zan guztia al ebana. Esateaz bakarrik Lazarori, *urten egizu kanpora*, usteldurik sepulturaren ilik etzala, emon zeuntsan bizitzea, ta sendotasuna. ¡Zer kosta iatzun biztutea Nain-go alargunaren seme ila? Ukutu bat egina zeuntsan zeure esku bedeinkatuaz bera eroien ilocari, esan zeuntsan gazteari, *suri dirautsut, jagi zaite*, ta beste бага biztu ta bizkortu zan. Azkenez, ez dabe mugarik Iesusen mirariak; bere gura izate

bategaz sortu zituanari zerua ta lurra, ezin ezer kosta lekikio egitea ta ezereztutea gura daben guztia.

Guk orain gure gatsetan ainbeste desetan badogu medikuaren bisitea ¿zelan da, idororik gure arimea guztiz gaisoturik, adina denporan Komunino Santura ez eldutea? ¿Zelan Komunino-ondoan agertuten ezteutsaguz argiro ta umiltasunaz gure gatšak? ¿Zelan artuten eztoguz bereala berak emoniko errezeta osagarriak? Bitarik bat: edo ilik dago gure fedea, edo maite eztoguz gure arimak. Ta eztakit, zein bictarik dan deungago. Alan bada, arimak, agertuten deutzazuezan legez zeuroen gatšak osagileari, ta artu berak aginduko sendagarriak, eztozue gitšiago egin bear Iesusegaz; bada ¿zer da, gure arimeko osasuna lain bezte balio dabenik?

¿Eta zetako da deitutea medikuari, bere errezetak entzun ta beinbere artuko ezpadira? Iesus maiteak emoten deuskuzan osagarri arimazkoak dira: lenengo, gure konfesoreen adibide ta abisu santuak; ta gero, arimetan zabalдутen dituan argi biotz-kisketada ta dei zeruzkoak, batezbere Komunino Santuaren ostean. ¡O Arimak! enzun egiozue Iesusi amore ta umiltasunaz; egizue beragaz, egingo zendukena baino obeto mediku

bategaz, idororik tšito tšarrik, bazenkie emongo leuskizuela egia guztiaz osasuna. Munduko medikuetan, jakintsuak izanarren, ozta fia liteke; baina bai ziur ta duda бага Iesusegan. ¿*Gura dozue osatu?* (1) Dirautsue, arako Ebanjelioko perlatikoari legez. Benetan gura badozue, seguru alkanzauko dozue. Nekerik bapere, ez lauiritšo bere kostako ez iatzue osasuna. ¿Ta gaisorik zagoze? ¡O errukizun negargarria!

BOSKARREN GOGARTEA

¿Eta zelan poztuko liteke esposa bat, bere esposoa luzaro kanpoan leku urrinetan egon-
ezkero, entzungo balcu, ondasun andiz be-
terik eldu dala urrengo portura ta ia ur
urrean egoala? ¿Ze poza artuko eleuke? ¿Ze
gozotasuna berea gogoraturik ia laster zala?
¿Ze maitetasun garbi ta amorez laztanduko
eleuke aurrean ikusirik? ¿Eta zer esan ginci bere
alaba bategaitik antše bertan aurkituko balitz?
¡A! ondo gogoratuten badozue, oneek baino as-
kozaz afekto biziagoak erne ta iaioke dira zuen
biotzetan, Iaunaren graziaz batean.

(1) *Ioan. v-6.*

¡Bada, ze esposo, ze guraso dago, Iesus baizen gozoagorik, laztanagorik? Alan, ikusiko zara bearturik esatera Iakob legezt, Iosepe bere seme maitea ikusi ebanean: *pozik orain ilgo nas, bada euki dot zorion ta ditsa, ikusteko zure arpegia neure arimeko begiakaz*. Ia esan bearko dozue Esposa Santeaz: *nire maitea niretsat, ta ni neure maitearentsat*. Ia dedar egingo dozue Simeon Santuaz: *orain, launa, itsiten dozu bakean zeure serbitzaria; zerren ikusi dabe nire begiak neure Salbatzailea*. Ta onen ondoren asmauko dozuez zia amorezkoak, esker on umiltasun ta konfianzaz betekoak etc.

Eta auße, Komunino Santuko asti au da erarik onena, ez bakarrik mesedek eskatuteko, ia Iaunaren izenean au edo beste ejerzizio debotoa egiteko, ia oni edo beste bertuteari ekin ta eragoteko, ia alde egiteko arako okasino dongetik etc. Eta gauza oneek, esan ez eze, egin bere bear dira. Bada egiaz, eztago gure irabaztea debozino sentikorrean, ondo eretziarren; dago bai bearrenez, bertuteetan aurreratutean. Eztia gozoa da, baina ez adina osasuntsua. Ez egizue bada egin umc tñikiak legezt, zeintzuei emoten deutesenean euren Amak ogi-ganean eztia, jan oi dabe ezti gozoa, milisketan dabe ogi-gana, ta

ian ta ian dancan ezitia, ogia botetan deutse tšakurrari. ¡Ze erakerial! ¡Zeinbat osasuntsuagoa da ogia, ezitia baizen? Alan gustuzko zalegarriak irudiarren guri geure egite debozinozkoak, esaterako Komuninoa, Orazinoa, etc. onen bat eurarotarik ateretan ezpadogu gure arimentzat, errazoiak bildur izan bear gara, onak direanez gure debozinoak.

SEIGARRREN GOGARTEA

Gogoratu, oraintšc errezibidu dozuen Iesus, dala, zuek aberastutera datorren Errege andi bat. Enda, eskekoak erakusten dituezan legez euren soineko eten zarrak, euren errukia enki dagien Iaun aberatsak, alan zuek bere erakutsi egiozuez Iesus errukiorrari zeuroen preminak etc. Pensau, dala Arzai maite ardurazko, ardi galduen bila datorren bat, ez ilteko, bai bere lepo-ganean Arzai on baten antzera eroateko. Gogotu, dala zuci ikasbiderik onecnak emotera datorren maisu jakintsu bat; abogadu bitarteko bat; bada au ta geiago da zuen iabe maiteau, zeinegan idoroko dozue pensa al-litekean guztia. Eta graziaz batean, zeuroen biotzeetan asmetan dozuezan onelako go-

garte santuetan, zagoze astiro Komunino Santuaren ostean; gomutaurik, ez dala, beran baino asti ta era oberik, bada berean dozue zeuroen bularretan, ez Iesusen Irudina, ezpada Iesus berbera. ¿Zenbat bider enbidiau dozue Marta ta Mariak euki eben zoriona, euren etse-barruan Iesus artuteaz? ¿Simeon Santuarena, bere besartean euki ebalako? ¿Eta zer egingo zenduen, onelako era zorionekorik euki izan bazenduen? Egizue orain. Baina adibide bi:

LENENGOA

Norbaitek min dabenean atzean edo edononbere, an, non mina dan, ifinten dau unguentu sendagaia. Arima debotak ara: komunino guztiak, len adicrazo dodan legez, zuzendu bear dozucz, edo zeuroi kalterik andienak egiten deutsuezan bizio agintariari buru gaiztoa ebagitera; edo bearren dozuen bertutea irabaztera. Eta alan komunino baterik bestera, proponduczkero launaren laguntasunaz graziau alkanzetea, bizi zaiteze kontuz bitartean, alan egiteko.

Bigarren adibidea: aurre-bide guztiz andia izango da, zati bitan erdibidutea komunino baterik bestera dagoan bitartea; emonik lenengo

erdia, emoten ezker onak Jaunari, ta gogo onezko afektoakaz, Iesus Sakramentadua oraindino gure bularrean balego legeez, adoretan dogula amore ta erreberenziaz, noizik bein biotzberba gozoak esaten deutseguzala. Beste denpora erdia urrengo Komuninoginokoa, ondo izango da emotea, eskatuten Iesus berari, bere Ama maitea bitarteko ifinirik, prestatu daizala gure biotzak bere Gorputz beneragarria ondo errezibietako urrengo Komuninoan.

¡O Arimak! esa-lei moduren baten desonretan doguzala zeruzko misterio miragarriok; bada iagi bearrean mai santu onetatik leoi indartsuen antzera, esetsi goiartu ta azpituteko era guztiko bizioak, urteten dogu argal erbal otz maskarrak. Suzko tsatarrak bota bear gendukezenezan ikusten gara epelak; zer epelak! edurra baino otzagoak. ¡Zori tsarreko miraria! Zeruko su guttia euki geure bularrean, ta ez gu erretsa. ¡Zer esango dabe ereje adu gaiztoko, sinizten eztabenak gure Iesus adoragarriaren egotea Sakramentu onetan? Gogortuko dira euren dotrina guzturtietan, deungaro uste izanik, an balego egiaz Iesukristoren gorputza, mirari entzuezak gugan ikusiko litekezala; ezin liteken gauzea dala, izan Iaungoikozko ianari bat, ian ain sarri-

tan, ta idorotea gu ain argalik: izan zeruzko osagarri ezin geiagoan osasun-emolea, gu barriz beti gaisorik. Eta berba baten, izan Iesus erre-zibietan doguna, ta ez guk maitetasun geiago berari eukitea! Au alan izanik ¿eztogu zerbait parte izango erejeen itsutasun gogorrean?

Baina ez neure Iesus, ez, geurea da errua, geurea zorigatša, geurea galtzaerea. ¿Eta zer-gaitik? Obeto prestetan ezkarcalako. Kafarnaun dun bezte mirari, etzituan Iesusek egin Nazaret bere Errian ¿ta au zetan etzegoan? Bere erri-tarrak federik sinizmenik ezeukelako. Eztozuz, Iesus, nigan mirariak egiten, epela dalako nire siniztea, ta laburra nire prestaerea; ta oraindino epelago nago zu errezibiduezkero. ¡Ol iguzu, launa, grazia, nos edo nos ondu ta obetu gaitazan. Alan izan dedila Iesus.

BIZI BEDI IESUS

IRUGARREN LOREA

IZAN bedi irugarren *Lorea* liburu santuen irakurtza gitši bat eta adimentuzko orazinoa. Ezin bizi liteke ian ta lo egiten eztaben gorputza. Irakurtza da arimearen ianaria, ta bere loa

da orazinoa. Bai; gorputzak artuten daben legez bere deskansua, loa ta atsegina igarorik eguneko lan bear nekezkoak; alan arimeak, itsirik alde batera lurreko ardurak, artzen dau bere atsegina ifinirik orazinoan Iesusen onefan; emonik guztia, bere ezker-mesede muga bageak gogoratuten. ¿Zer gura dozue, bada, beragaz iazo dedin, kentzen badeutsazue bere iatekoa ta ukatu asti gitši bat espirituzko egotaldi baterako? Ez esan, astirik ez dozucla onctarako, ta zeregin andiz inguraturik zagozela. Esan: ¿eztozuez idoroten ordu asko, gorputzari iaten emoteko, olgetako, ta zuek gura dozuezan gauzetarako? ¿Eta bakarrik arimearentzat ezta izango ordutso bat? ¿Zein da lenago, ta zcinck balio dau geiago?

Oraindino gitšiago eskatuten dot. ¡A guk egingo bagendu dendariak ta iostunak egiten dabena! Guztirako legoke denporca ta astia. Ara zelan oneek bilatuten dituezan atal-zati enparauak, ta geienetan ostuak, ta eureka egiten dituez seintsoen buru-tšapel politak. Ardura andiaz, bada, gorde egizuez zuek bere eraldi utsak, ta orduan eukiko dozue astia, irakurtza ta orazinora emoteko.

¡Ioateko erromeria batera, etzara jagiten bes-

tetan baino ordu bi, edo iru goizago? ¿Eta zeruko erromeriarako ordu bi lenago jagiko etzara? Esazue, emakume deungak. ¿Idoroten eztozue denporarik asko, irakurri ta eskribietako paper-tso ero zorogarriak zeuroen adiskide maiteai? ¿Eta esango dozue, astirik eztaukezuela Iesusegaz berba egiteko, bere bizitza ta pasinoko mirariak irakurteko? Ez ori; esaizue bai, nagiak zarcala, ta onetarako gogorik ez dozuela. ¿O zeinbat arima, nekatzaile artean bere, dazaudazan zuek baino asti gitxiagogaz, idoroten dabenak denporea orazino ta laungoikoaren gauzeetarako!

¿Gura dozuez adibide batzuk onen ganean? Alan izan bedi bada. Ara: lenengo egin bear dozuea irakurten asten zareanean, da, iakitean baino ondo egitean ardura geiago ifini daizuela. Iakintsuak izatea baizen Santuak egitea, geiago gura izan bear dozue: iakituria baizen lenago bilatu bear dozue debozinoa; onelan guztia idoroko dozue; ta bestela ez bata ta ez bestea.

Bigarren, artzen dozuenean esku artean librua, uste izan, Iesusek biralduko karta bat irakurtera zoazela. Berau eskribidu-daben Gizona, eztala ezpada Iesusen Sekretario bat, baina Iesus berak eskribidu dabela. Zeruko Angeru ba-

tegaz biralduko baleutsue Iesu Kristok paper bat ¿ze gozotasun andiaz irakurriko etzeunkee? Irakurri alan, irakurten dozuena.

Irugarren, ez estutu asko irakurtarren, ezpada irakurten dozuena, ondo iruntsi ta egostearren. Obe da ondo egostea, eze ez asko iatea. Lenengoa da osasuntsua, bigarrena barritz kaltetsua ta asko il dituana. Kontu bada, neure maiteak, adibide onegaz; bada bestela, galdu ta otzitu zan zuen berotasun guztia. Surik andiena egonarren zeurocn suatean, laster ilgo da, ezarten ezpadozuez ilintiak. Irakurtza da gure arimeko berotasuna biztuten daben egurra: berotuko etzara, irakurten ezpadozue. Batez bere, iai-eguna euki bear dozue, korreo eguntzat. ¿Nongoa? Zerukoa. ¿Norena? Iesusena. Aste guztia emoten dozue korreo ioan-etorriakaz, Londresginokoak dozuez ¿eta zerukoak?

¿Berein aldats ifinten deuskuzuez, orazino cukitera, preminatu gura zaituguzencan! Askot dirā, baina ondo tšikiak. Aita, nik eztaukat atarako gogorik, ez bururik. Maiteak, Iesus eztabil buru-eske, ezpada borondate ta biotz umil-bila. Eldu zaitze biotz zuzen garbiaz, eze ganekoa berak emongo deutsue. Beragandu zaitze, dino Profeteak, ta berak argituko zaituc. Bazaudaz

andra nekatzaletso nekor iakinezak, zeinen orazinoen enbidia beti izangot. ¿Nok irakatsi deutse? Iesusek. ¿Zegaz irabazi eben irakaste andiau? Umiltasunaz erago ekin ta irauteaz.

Bai, *bere berbakuntsa gogo zeruzkoak* ditu Iesusek *arime simpletsoakas*, beragana umiltasun garbiaz eltzen direanakaz; *eta onelako tskertsoai agertzen deutsez*, *iakintsu arrotuak euren iakituria gustiaz esagututen eztituezan zeruzko egiak*. Ekin, bada, ta iraun beti umildurik, ta etšunik Iaungoikoaren aurrean, egin eban legez arako Aita San Ignazio Loiolakoari asto serbitzaritzat opa ta eskini iakon nekatzaile pobrea legez; eta ikusiko dozue, ze orazino an dira iasoko zaituen Iesusek. Alan da, bada, eta nire Aita San Buenabenturak esan eutsan legez Fr. Gil-eri: atsotso simple ezer eztakian batek amadu lei Iaungoikoa munduan dan gizon iakintsu letradunik dun beste: bada badauko burua Iesus ametako, cukiko dau beronen obetande miragarriak ikasteko.

Eztozue au beingo batean irabaziko, baina bai denporaz: ezta gitši zeinbat lasterren onetara elduteko poza. Irakurten eskribietan kontuak ateretan iosten goruetan ta kaltzerdiak egiten etzenduen beingoan ikasi; baina geroenez, cu-

rari inardun ta ekinaz, maisu eginak zagoze. ¿Ze oker egiten etzenduezan lenengo letra ta goruetak? Orain barriz laster ta arin eskribietan dozue; eta albora begira ta baterik bestera adi egonarren, goruetan ta kaltzerdia egiten dozue. Sarri egiteak dakar erraztasun andi au.

Ume tñikiak lenengoan eztakie berez ibilten, baina gero arin ta karra egiten dabe galanto. Tñoritñoak bere ezin egaz egin dabe iaioparriak direanean; gero barriz erraz dabiltz aidcan baterik bestera. Alan arima bati, neke-gatñ eginarren asieran orazinoa, atara emonik ta launaren laguntzaz, erraztasun andia irabazten dau. ¿Ezta logretan? alan bere meritu andia aterako dau: aterako dau umiltasuna pazienza etc., ta ezta au merezimendu gitñia. Santu askogaz au alan egin eban Iesusek ¿ze asko frutu garratz minau bekatoriok ian bear izateaz?

Bestetan barritz, nai dala epeltasuna, nai nagitasuna, nai gogorazino tñarrak, etc., askotan asmauko dozuez, ez gogaituteko; baina zuek epetasun, umiltasun ta soseguz irauteen badozue orazinoan, beti zerbait irabaziko dozue. Pazienziaz iraunik, bardin zein bazengoz debozino beroaz agradauko deutzazue Iesusi; ta Iesuseri gustu emonik ¿zetako dozuez ganeko gauzak?

Kontentu bada Iesus ¿zer doa zuek ez egotean? Bada ondo dakizue, nai dala orazinoan, nai beste edozein gauzatan, eztagoala gure zoriontasuna, guk gura doguna egitean, baina bai Iesusen borondatea betetean.

Baina onez guztiaz artu adibide au: eta da, irakurten badakizue, artu daizuela meditazino edo gogarteak dituan liburutso bat: iarraitu berean, erleak lorak legez. Ikusten dozue zelan dabilen erle bat egaz lorarik lora; baina eztoa baterik bestera, arik eta ustuartean ango ezti guztia. Era onetara geratu gogarte bakotsean; eta ez igaro bigarrenera, arik eta ustuartean ango debozino ta un gozoa. ¿Darabiltzue baterik bestera gogoan? Irakurri beste zati bat; eta onetara bete orazinoko denporoa. Muleta edo makilaz baino ibili ezin dana, ezta orregatik ibili baga egoten: iarraitu egiozue bada orazinoko bidcari, arturik irakurtza esku-makilatzat.

Bearbada iazoko iatzue seintso tsikerrena, zeintzuek ezin ibili dira onez, ezpada Amaren eskutik oraturik; baina gero ikasten dabe berez arin onez ibiltzen. Arako zeure adiskida maitearen bilete zoragarriak, amorez itsuturik, irakurten zenduzanean ¿etzinean egotaldi ero lotsabagean geratuten? Irakurri egizue amoreaz Iesu-

saren finezak; bada onek berez dakarde zaletu-tea bere amorio maitegarrrira.

Baina irakurten ezpadakizue bere, aramen orazino egiteko modu eder erraz bat. Kontu egizue, begien aurrean dakutsuela Jesus; edo gogotu gura dozue; izan bedi, v. g. zelan Iesemaniko ortuan emoeban odolezko izardia; izan bedi, errudun gaizto bat legez, lotu ebe-nean soka ta kateaz: edo gugatik croan zituan azote gogor erruki bageak. Esan bada orain, idoro izan bazina an gogortade onek igaro ta iruntsi zituanean Iesus maiteak zetzeuskion zer-bait esango? eta etzirean erešegingo bere mai-tetasunean zeuroen biotzak? ¡A! mirarituko zi-nean, ikusirik guri euskun amoreak ta ez bes-tek, igaro eragiten eutsezala ain neke garratz minak!

Eta ze erruki andia biztuko etzan biotzetan ikusirik, batetik bere erru bagetasuna, ta beste-tik bere nekaldi gogor latzak? Ze lotsa andia ar-tuko etzenduke, ikusirik Iesusen pazienza, ta isiltasuna bere penen erdian, ta zeuron sufri-mentu gitsia neke ta gatšik tšikienean? Ze da-mu ta erruki andia artuko etzenduke gogoratu-rik ze garratzak izan zirean Iesusentzat gure pozkari ta atsegin guzurrezkoak? Ze amorio an-

dia zor iakala uste izango zenduke, onenbezte amoregaitik?

Baina ezta au bakarrik. Uste dot, eze idoro bazina Ierusalenen orduan, au ezeze, baita etšungo zincala bere onetara, curai laztanka; crešgingo zincala bere amorean; bustiko zenduezan begietako negar-arpuluakaz bere oinak; egingo zenduen alegina bera defendietako; erregutuko zeuntseen borrreruai, azotadu ezleila Iesus ona; eskiniko zendukeen zeuroen solbarda, beretzat egozan azoteak artzeco; eta au laketuezik Iesussek, edolabere etšungo zincan auspez bere aurean; batuko zenduen bere odol baliotsua; gorde odol tantak perla estimagarriak lege; ta negarturik, ikustear ostikopeturik, batuko zenduen ardura andiaz, laztanka mun egin, ta iruntsiko zenduen gozotasunez heteriko edari zeruzkoa lege. Ea bada maitcak, egizue orain orazi-noan, egingo zenduena idoro izan bazinee Ierusalenen, Iesus biotzekoak padezidu ebanean.

Artu bere egizue bitarteko au: euki zeuroen eskuctan Santo Kristo bat, begiratu egiozue goitik bera Iesus krutzean iosiari; mun egin erreberenzia andiaz bere lagak; estutu zeuroen bular ta besartean amorezko laztanakaz; ta uste izan, bizirik balego lege, berba egiten deutsue-

la krutzetik, esanik: Semea, begira ze amore neurri bagea euki neutsun eta zuk maite izango enozu? Begira, zeinbat kosta iatazan zure bekatuak eta gurako dozu bekatuari iarraitu? Begira, zeinbat umildu nintzan, ze pazienzia andiaz igarotituan erru bagea gogortaderik mintsuenak; zelan obeditu neban, ta ze maitetasun andia erakutsi neban krutzean iosirik ifini ninduenakaz. Arimea, ta au alan izanik giarraituko ezteustazu? etc. Esan bada orain, au alan balitz, Iesusek zuei berba egitea zer egin, ta zer esango zendukce? Ze amore, ta ze damu bizia eregingo ez liteke zuen biotzetan?

Baina onetan, kalte andiak ekarri, ta guztia galdu-erazoten deutse orazinoa daben askori, daukeen umeen ekandu tsar batek. Ara ze baken, ze moduz dagozan eskola-mutilak euren aurrean dagoan artean maisua; bada oneganik urrindurik ta eskolatik urtenik, banatu zan guztia; alkar ioten dabe, dedar egiten dabe, eztago eurenkaz bakerik, batzuk asten dira tronpan, besteak pelotan; besteak zezenka, etc.

Auŕe berberau iazoten da arima askogaz; orazinotik urten da arik laster, otzitu ta aztuten dabe guztia; baina eleuke alan izan bear, ezpada atara bear leuke orazinotik, ondoen deri-

tšen konsiderazintso bat, barriotuteko nosik bein, egiten daben legez lorategi baten sartzen danak, zeinek beti ateretan dau loratso bat, beti bere usain egiteko. Bestela, or-emen darabil-denak zabaldurik euren gogoa, nekez beragan-duko dira; ta orazinoko denpora guztia emon bearko dabe bildu ezinik euren almen ta zentzun deslaituak, dabiltzen legez guraso asko batu ezinik iatorduan, erri guztitik zabaldurik dabiltzen euren umc deungaro aziak.

Eta oraingino gura badozuez konsiderazino errazago bi, ibilteko beti Iesusen aurrean, ta gitxiago neketuteko burua; aramen. Gogoratu leku guztietan darraitzula Iesusek, Krutze Santea lepoan dabela; ta beti bere guganantz bihurturik, amorezko keja bategaz dirautsuzala berba oncek: ¿Zer da au bekataria? ¿Krutze astuna lepoan dodala, zugaitik noa zure alboan; ta ori baino geiago lagundu ta iaramongo ezteustazu? Frantzun egiozu: O Iesus maitea, Zuri lagundu ta Zure onai mun egitea baino besterik desetan eztau nire arimeak.

Edo uste izan dakutsula Iesus, Seintso eder baten antzera, Krutzetso bat solbardan arturik, pintetan daben legez lirio ta eguzki guztiak baino sotilagoa; ta onetan dirautsula: Orra be-

kataria, non, neure Amaren sabelean sortu nintzanik ona, ibili nintzan Krutze onegaz zugatik jeta zuk maite izango cnozu? O Iesus! Nos creşgingo dozu zure amorezko sua nire biotz otzitan; zerren gura eztot czpada amorioaz erre ta iltea Zugaitik? Zu zabiltz neketurik Krutze astunaz nigaitik zer egin nei, czpada Zuri pozik iarraitzea neure neke izardi ta penetan, bada Zuk astun gogorrangoak eroan zenduzan nigatik?

Auñe egiten badozue sarritan, ikusiko dozue, zelan Iesusek egiten zaituezan prest gai ta aurrreratuak orazinarako, ta bekaturik urrinduteko. Alan prestago ta zoliago egongo zara gauz on guztietarako; bestela, geratuko zara epeldurik ta itzalturik, bistaten eztan kandela creşegin bat lege; zeinek, lenengoan argi bizi argitsua emonarren, gero erdi ilik geratuten da, biztuten czpadabe barriro.

Ezin bada adierazo lei, denpora ta paper asko emonarren, ze ondasun zorionekoak dakazan, beti gogoan Iesus erabilteak, ta onetan gogarte labur batzuk ta biotz-dei santuak egiteak; bada dira, zeruginoko eltzen dirian deiak. Onen bitartez irabaziko dau arima batek, ego-tea beti adimentuzko orazinoan, bere lan ta bear guztietan; ta baldin ordu-erdiko astia bere

itsiten czpadeutse, bakarrean egoteko, bere ardurazko zereginak, kitutuko dau onelan, galdu бага orregatik bere bearra ta denporea.

Ikusi izan izango dozuez andra pobre batzuk, dabiltzela ianzirik, makina bat atal-zatiz adobaurik dagozan soinekoakaz. Ezagutu bere ezin lei, zein zan lenengo telea. Zati bat da gorria, beste bat zuria; bata baltza, ta besteak urdinak ta kolore nastukoak. Baina alan bere jektakutsuez, ze berorik ta ze eskudaturik dabilitzen otzetik? Onelan bada zuck bere egun-artean ta zeuroen era askotako zereginetan, iaso beti bere laungoikoagana zuen biotzak, aterarik biotz-berba ta afekto maitegarriak, laburrak bai baina ereşeginak. Eta arraintşoak iasoten dituezan legez curen buruak ureen artean, alan zuck bere goratu zeuroen arimak Iesus gana, era askotako, afekto labur baina bero eřetuakaz, ia amarezkoak, ia damuzkoak; ia konfianzakoak, ia umiltasunczkoak, etc. Alan bete zineie, zeuroen zeregin preminazkoak eragozten deutsuencan nosbait, oi dozuen Orazinoa; ta onelan aterako dozue, zeuroen lan-bear ncke ta zereginak izatea orazino betiko iarraitu bat legez. Eta siniztu egidazue, cze, gona atal askoz adobauak berotu ta estalduten daben legez dezenziaz

presonea, alan zuen arimea otzituko ezta karidadean; ta gomutaurik, begira iagokala laungoikoa, gauza guztietan ibiliko da garbiro.

Egizue, bada, neure kristinau maiteak, egiten dabena etse askotako otseinak ta serbitzariak, zeintzuk gose direalako edo asti gitxi ugazabak emoten deuseelako, oinez dabiltzela iaten dabe bazkaria; ta onelan batzuk eta besteak egiten dabe berea. Edo egizue oi dabena denderuak, zeintzuk Feria denporan era batera egiten dabe guztia: saldu ibili berba egin, bear ian ta diruak batu. Alantse zuek bere inardun ta ekin bearrari ta orazinoari; orazinoari ta lanari.

Adierazoteko orazinoak dakartzan on andiak, bear litekez eskribidu libru asko ta andiak. Baina atarako iru gauzen bearra daukagu, eta dira: denporea, dirua librugilearentzat, ta iakituria esperenziaz; ta onegatik biralduten zaitueguz Ama Santa Teresak bere bizitzearen ganean atera eban librura. Ni kontentu nas, egia bakar bat zuei esateaz, au da, lozorroak artuko zaituela Iaungoikoaren serbizioan, azturik munduko gauzak atsegin ta egotaldi bat egiten ezpadozue Iesusen oineetan; gogoraturik edo eriotzea, edo iuizio, edo Iesusen Pasino Santua, etc. Eta alan, baldin aurreratu gura badozue arimeko

gauzetan, ez galdu orazinoko egokerea. ¿Uste dozue nire esatea dala au? Ez; urte asko da, irakatsi euskula Espiritu Santuaren Esposeak esan ebanean: *Ni lo natza, baina irazarrik dago nire biotza*. Orazino-lo santuari darraio zur zoli egotea bertuterako.

Bestela iazoko iatzue, oi dabena, bear dabena loa artu baga, bear egiten ifinten danari. Ifinten bada irakurten, itñiten iakoz begiak. Asten bada iosten, iausten iako burua almodatsoen ganean, oeko aburdiko ganean lege. ¿Zergaitik alan? Loaren faltea daukelako. Bai, mila burua iuste emongo dozue Iesusen serbizioan; nagi epel alperrak urtengo dozue ta laprast egingo dozue bere lege santuaren bidean, artuten eza-do zue bear dan atsegina orazinoan. ¿Gura dozue bada egon irazarrik? Ardura guztiak azturik, gelditu nosik bein, ta egotaldi bat egizue orazinoko loan; ta onelan, laungoikoaren bitartez, egongo zara irazarriak bere lan santuetan.

Zarratuko dot irakurtzau irudintza eder bategaz. Uste dot, orazinoa, batezbere gogozkoa, dala bizitza espiritualaren arimea lege. Eta alan emon egidazue gizonik sendo bizkorrena, ta ikusiko dozue, zelan alderaturik arimea, geratuten dan idulki bat lege ilik; ta gai ezta pausu

bakar bat emoteko. Ai! bildur izan bear da, ozta pausu bat emongo dabela launaren serbizioan, orazinotik alderaturik dagoan arima batek. Geiago: aldeginik arimea gorputzetik, izanarren au len eder politena, geratuten da guztiz ezaina ta ikaragarria. A! Zeinbat biñer au ikusi oi da, orazinotik aldeginik dabilten arimakaz!

Oraindino geiago: begira ze laster ustel-kirastuten dan, arima бага gelditu dan gorputzik sendo indartsuena. Berpetatik asten da emoten usain tsarra; betetan da ar atsituz, etc. ¿Eta zer? Beste onenbezte jazo eliteke, orazino santua alde batera largetan daben arimeagaz? Itširik orazinoa, ezta asko izango itšitea len cukan moduskotasun ta berba egikune ona; ta orra emen; non gitšituten jakan, lenago emoten eban usain gozo santua. ¿Ta gauza barria izango da, arik ara eldutea arimau, ardura bagea izatera bere zentzunetan, ta laprast egitera bekatu tsiki arinetan? ¿Ta bekatu tsikerren ondoan, ze bildurkizuna ezta, bekatu mortalen batek guztia ondatu ez daian? Bercin onelako gertaldi errukizunak daukeguz begien aurrean.

¡A launa! arimai dakarkezan zoriontasunak orazinoak, balekarkez gorputzai; au da, orazinoagaz arindu bizkortu edertu ta osatuko balira

gure gorputzak, gareanok izango gintekcz orazinogilak. ¿Zer egingo ez-geunke ez inos atso-aguratuteagaitik? ¿Zer emongo cleukee emakume batzuk, balitz edonon bere, euren arpegiak edertu ta betiko edertasunean iraun crazoko lituan gauza edergilarenategaitik? ¿Non da bada orain gure fedea, gure sinizmena? Maite badogu osasuna ta gorputz galduko onen edertasuna ¿zergatik egiten eztogu irabaztarren betiko iraungo daben gure arimeko edertasuna? Eta Santuak mantendu ezin baziran bertutean, ez goiberatu euren arerioak orazino бага ¿zelan egin al izango dogu bekatariok?

¿Zer balio dau esateak, argalak gara? Geu geurok kondenetan gara; ta geure eranzute onegaz arpegian emongo deusku laungoikoak, ebanjelioko serbitzari alperrari legcz; esanik (1): *gizon gaiztoa, zeure aotik atera dozuzan berbakaz juzgetan zaitut*. Badazaugu gure argaltasuna, sendotu eskudatu gorde bear ginatkeez, emonik orazinora, Sakramentuak sarri ta ondo artuteaz, etc. Osasun gitsikoa dan argala, kontuz dabil, alde egiteko gatš egin leioen gauzetatik; ta artuten ditu on egiten deutesen sendagarriak,

(1) *Luc. XIX, 22.*

garratz-minak ta kostu andikoak izanarren. Ditudanak esku-artean osagarri bigun erraz ta onak, baldin ilten bada artutezarren, egotzi begio errua bere buruari.

BIZI BEDI IESUS

LAUGARREN LOREA

OPA izan deitsuedan laugarren loreak, izan bear dau, ardura guztizko bat ifintea, ez iausteko beste bein bekatu tšikietan, dala guzur tšikietan edo murmurazinoetan desobedienziatan inpazienziatan etc. Onešek dira arako, espiritu santuak esaten zituan, *arimeko mastui guztia banatu ta galduten eben ascaritsoak*. Zorionekoa azi ta nagusitu baino len, ilten dituen arerio tšikiok: erraz da becratu goiartu ta iltea edozein bizio tšar bere asieran; baina bein andi eginik, ainbat gatšago. Zuetarik zantarrenak apurtuko ditu amabi otsakume iaio-parriak; baina nok zuetarik ilgo dau bat bakarrik, otso nagusia egiten dancan?

Tšatar baterik biztu zan su ešetü andi bat, bear bada tšua egozteaz amatauko zan; baina garrak indar andia arturik, gitši dira erriko auzo

guztiak bera ilteko. Iakinik zagoze, maiteak, eze, asmetan dabenean deabru asmutsuak, ari-maren batek erabagi dabela Iesusi iarraitutea, ezteutsala esetsiten gauza andictan. Baki ezteutsala onck ondo urtengo zeta zer egiten dau? Asten da gauza tšikietatik, v. g. bekatu arinetatik, esaterako, okasinotšo bat, berbaldi gitši bat, adiskidetasun guztiz tšarra eztan bat, eldute bat arako etšera, tšantša bat, ta beste onelakoak: eurokaz idigiten dau atea, ta bidea lapurrak egin oi dabenean legez, zeintzuk lapurtšo bat biraltzen dabe, curak baino aurrerago etšean sarturik ta atea idigirik, nagusiak gero ostutera ta iltera sartzeko. Kontu bada onctan, kristinau maiteak. Bestela, erreski biziko zara mila urtean; baina kentzen ezpadozuez bekatu benialak edo arin-tšikiak, alper alperrik neketuko zara, ta eztozue atz bat aurreratuko zeruko bidean.

Etikuak bizi dira, ta batzuetan erregaletan dira; baina beti dagoz argal. Zetan etedago au? Da, euren umore tšarrak eragozten deuselako. Alan bekatu tšikien umore deungak galarazoten dabe bertutearen aurrebidea. Ifini egizue ortu baten letšuga landaren arlo danik onena, baina inurriz betea; ikusiko dozue ze gitši azten di-

rean, satsa ta ura ezarriarren. Ara zelan, zantar tšikiak izanarren inurriak, ze kalte andia egiten daben.

Oraindino geiago miraritu bear zara, ikusi nebanagaz aldi baten gure kolejioan. Gomute dot, ikusi izana igarturik, beste denpora baten bere orri ta lora ederrakaz poztuten ginduzan arbola bat; itandu neban, zelan igartu zan au, ta erakutsi custen inurri-pilo andi bat ebilela goirik bera, esaten custela: oneek, onešek tšiki pildinok, Aita, galtzen dabe arbolca. ¡laungoiko santua! dedar egiten dot gogoratuten iatan bakotšean gertaldi au: arerio ain pitin ezetakoak maskartuten badituez aretšik sendoenak ¿zelan azi litekez bertute argal meak, esetsiten badeutsee bekatu benialak? Emen dakusku, ze errazoi andia eukan Esposo Santuak, aginduteko bere Esposcari, il egizala, len esan nituen azearitšo tšikerrak.

Baina nik orain bakarrik berba egiten dot, geuk egin oi doguzan bekatu tšiki ekanduzkoakaitik; ez argaltasun ta borondate oso бага ia-zoten iakuzenakaitik, ezpada guk gura dogula, gure borondatez, ondo begiratuaz, ta ezer ezpaltiz legez, esanik guzur tšantšetako bat, murmurazino gitši bat, etc., ta epetasun andiaz esa-

ten dala; *ea, onegaitik inor estoa infernura.* ¡Ai neure Iesus! dirudi, onelakoak bakarrik dauke-la kondenetako bildurra, ez Zu sentimentuz betetearena, ez Zu iraindutearena. ¿Zer egingo eteleukee, bekatu mortalak ezpalekar betiko erretea infernuan? Sartu begie eskua bularrean, ta cran-tzun begie argiro.

Baina goazan aurrera; bakarrik bada orain berba egiten dot arako oitura tšarreko ekanduzko bekatu benialakaitik, ta dirudienean, eztaukala batek emendetako borondaterik. Bai ze beste bekatu tšiki argaltasunez, edo bearbada preminaturik legez, cgin oi dituezanak, egiazko arima onak bere; oneekaitik dinot: baldin iausi ta laster damututen baiake, ta artzen badabe gogo aurrerantzean ez iausteko, ezta zer bildur asko izan onelako arimakaitik.

Ortuluak euren ortuan ateretan dituezan bedar tšarrakaz egiten dabe sats ona. Alan egiazko arima debotak ateretan dabe onik asko euren falta tšikienetatik, edo dala negarrez ustelduaz, edo damu erešeginaz erreteaz. Balio dabe, dinot, dala umilduteko, dala Iaunaren serbizioan ardurazkoagoak aurrantzean izateko, eurak cureetan ez fictako, itšaromen geiago Iesusegan ifinteko, ta biztuteko gudan erakusten

daben maitetasuna, ikusirik ain errukitasun bigunaz sufrietan gaituzala.

Azkenez, esango dot Espiritu Santuaz: (1) unguenturen usain ona galtzen dabela, unguentuan bertan ilten dircan euliak. Orain esango dot neure Aita maite San Franzisko Salesgaz: kalte gitši egiten daben legez balsamuan, eldu bat egin ta bertatik iges egiten daben euliak, alan kalte gitši egiten dau ariman, iausi ta bereala gorrotauten danean bekatu beniala: baina iausi balsamuan, ta bertan il ta usteldu dan euliak galduten deutsan legez usain ona; era onctara ekanduzko bekatu benialak galarazoten dabe debozinoa. Arrak ta arantzak soloan itoten dabe frutua, baina gordegilak dira ifinten badira esian. ¿Zeinbat arimetara sartuko liteke soberbia amurratua, uts tšikiak adierazoko czpaleutse euren ezereztasun argala, ta emongo czpaleutse umilduteko bidea? Ezaugera onek zarratuten deutso atea arerioari, sartu eztidin. Laprasture tšikerATEGAZ, alde egiten dau batek menturaz iauste andi bat. Dakus bide tšarra, ta kontuz dabil. Alan etc.

¿Baina arinak izanarren, gatš gitšitzat eukiko

(1) *Ecdi.* x-1.

dozuez bekatu benialak? O ta ze bestela gogoratuten dozuen, zeuroen adiskide mesedetu batek egiten deutsuenean ezker-bagetasun tšikien bat! ;Etzara orduan gogaitu sumindu ta aserratuten esker gaizto andiak beilitzen legez?

Siniztu egidazue, orazino ejerzizio ta debozino guztiak baino obe dala, bekatu tšikietan ez iausteko, ardura aleginezkoa ifintea. ;Eztzue cukiko zorakeritzat, asko errezetea, barau luzeak egitea, ta au guztiaz ardura бага bekatu benialetan iaustea? ;Zer esango zenduke dama bategaitik bitšiz loraz ta apaindura ederraz galantuko balitz, baina iazteko zar eten atsitu baten ganean? Berein barre egingo zenduke; crotzat cukiko zenduke ta esango zeuskoe: urlia, iazteko loi bitšitu guztiori baizen, obe zenduke soineko leun garbi bat.

Onetan artu bear dozue Maria Santisima amarik maite ta irakaslerik onenak irakasten deutsuena. Ara zer dinoan beronegaitik David Santuak: *Egoan Erregina Erregearen eskoatara urre-gorritzko iaztekoaz, zein segoan bitšiz ederturik*: begira zelan dagoan: lenengo iazten dau zeruko Erreginak urre-gorritzko soinekoa; gero barriz ifinten ditu bere ganean apaindura politak. Auše da cgin bear dozuena zuek bere; ian-

tzi zaiteze karidadezko soineko zuriagaz, alde egizuez bekaturik tšikienak ta onen ondoan datoz galanto orazino ta debozinoak.

Baina ez uste izan, dinodala orregaitik, ikaratu bear zareala, iausten zareanean uts egite arinetan; au litzateke aztutea argalak ta geldo prestuezak zareala. ¿Nor zeinatu ta miraritu da inos, ikusteagaitik lurrean iausten ume tšiki bat, edo austen bideriozko ontzi argal me bat?

Gogoratu bear dozue, seintšo tšikiak zareala oraindino bertutean. Etzara ikaratu bear, eztozue gogaitu bear iausten zareanean gatš biziozkoen baten; ezta au osagarria, ezpada umildutea, damututea, Iesus gana konfianza osoaz eldutea ta aurrerantzean ardura andiagoaz bizitea.

Onešek dira atera bear dozuezan frutuak zeuroen falta tšikietatik, ta orduan iazoko da San Pablok dinoana: *laungoikoa maite dabenai gutia onean biurtuten iakeela*. Bai falta tšiki onek, berez deungak izanarren, dira arimeen onerako; bada dakardez umiltasuna ta len esan dodazan probetšuak. Erlcak lupetz loien balia dira euren eztiabia gozoak egiteko. ¡O ze maišu egile miragarria dan gure Iesus! bada gure gatšetatik bere ateretan dituz onak.

BIZI BEDI IESUS

BOSKARREN LOREA

BOSKARREN Lorea izan bedi, eldu zaitezeela lastarren konfesino santuko garbitegira, iausten bazara argaltasunez bekatu ilkor eriozko edo mortalean. Egizue oi dabena basauntzak, zeinek ikusten danean eriozturik, ta zaoriturik, bertati arin egiten dau iturriko urera, anditu eztidin geiago zaoria. Egizue oi dabena muskerrak, zein edendu dabenean sugeak bere izpiaz, bereala karra egiten dau kardoaren lastasunaz odol edendua ateratera.

Egizue, oi dozucna, gaisorik etšuten zaranean. Esaizue: ¿ezteutsazue bertatik deituten medikuari? Bai, ze bestela, dinozue, indar ta su andia artuko leukela zuen gatšak. ¿Eta zer besterik, uste dozue, iazoko litckela zuen arimetan? ¿Eztakutsue au ondo sarri askotan? Erraz da laga edo zaori bat egiparria danean osatutca, baina gero nekez, belu ta gatš; beste onenbezte iazo oi da arimeko gatšetan.

¿Zer bada orain? ¿Orren ardura andikoak izanik gorputzeko gatšetan, bakarrik izangozara

nagi nasaiak arimearentzat? Gorputza sendatu tearren pagetan dozue mediku-osagilea, ta iruntsiten dozuez min andiak ta edari garratzak, eta barriz, eukirik askozaz galdu-gaisoagorik arimea, doarik osagilak ta osagarri bigunak zorren gogorak izango zara beragaz? Sinizmen apurrik badozue ¿bazauzue, idoroten zareala laungoikoaren arerio eginik, betiko galdu ta ondatuteko zorian zagozela?

¿Bakizue zer dan kondenetea betiraun guztiko? ¿Gogoratu dozue zer dan Iesusen laguntzatik erbesteturik egotea, betiko infernutarra deabruen auzo ta arerio gogor onen serbitzari ta men pekoa izatea? ¿Bururatu dozue zer dan erretan egotea infernuko karobi sutuan, laungoikoa laungoikoa danartean, prijidu ta kiskaldutea gorputz ta arima, ango tšingar gori su ta garrean, zeinen aldean eztauke zer ikusi munduko karobi ešetuenak, ez Babiloniako laba gori famatuak ez metal gorizko sesenak, ez mundua danik asmau dirian nekaldi arrigarrienak? Arima maiteak Iesusegan, gizon ta emakume delikaduak sentikorrak ta su-tšatar bat eskura iausirik, negar-arpuluak begietara aterretan deusuczana, arimak ¿zelan lo-egiten dozue?

¿Zelan lo ian edan ibili ta ain pozik bizi zara,

egonik bekatu mortalean? ¿Egongo zinateke eskegirik torre altu baterik, firu-albinu mee erbal batetik? ¿Zeuroen bizitzea baino ze ari meagorik, izanarren zuek gazte sendo indartsuenak? ¿Eztakutsue egunean egunean zeuroen begiakaz?

Aztu daiguzan atsinako iazocrak. ¿Zelan ez takartzuez gogora arako zeuroen lagunakarako adiskidak, zeintzuekaz ezta denpora asko berba egiten zenduela ta zuekaz paseetan urtetan ebe-la? Esan orain ¿zer eginzan eureekaz ta non dira orain? ¿Etzirean il indartsuak izan arren? Begira bada orain nogino elduten dan zuen itsutasuna, bada bildur etzara onenbezten aurrean ta egonik eskegirik firu argal mee baterik iaus-teko, ez torre altu batik, ezpada mundurik infernura. ¿Eta alan zagoze? ¡O! Irazartu zaitezee.

Ondo galanto berba egin eban Karlos boskarrenak itandu eutsenean bere Kapitaiaia, ea nor zan munduko gizonik azartuena. Eta entzunik guztien erantzuerak, isildu zituan direanak, esanik ezegoala munduan bekatu mortalean egonik, bildur-ikara бага bizidan gizona baino azartuagorik. ¿Nosartean lo egingo dozue? Baldin egia bildurgarri oneek entzunik irazarten ezpazara, esango dot ezta la ori loa, ezpada eriotzea.

Iakin bada eze katea bateko gartza edo elestunak dagozan legez ain alkarturik, non bati tiraturik, onek besteak beraganduten dituan; era onetara bekatuak alkartu ta bilduten dira, batak besteari deituten deutsa, ta bekatu bati darraio beste batek. Iaungoikoaren arerio zagozenartean, aurkitzen zara bere grazia oituar бага ta graziazko egokeran zengozcela iausi bazinan bekatuan zcertako iatzue grazia бага egonik?

Zuen ondamendien bildur izango nas beti, argalak legez iausirik bekatuan, zenbat lasterren iagiten ezpazara, aurrerantzean ardura andiago bat ifinten ezpadozue ez biurtzeko bekatura, ta ezagaturik zuen ezereztasun prestueza, eskatuten ezpadeutsazue Iesus onari gaur, geiago bekatura ez biurtzeko grazia eskua sendotasuna ta bi-tartetasuna.

BIZI BEDI IESUS

URRE GORRIZKO ARI-ALBINUA, LORA-SORTA
ONETAKO LORA GUZTIAK ESTUTEN DITUANA

DA au eguncango lan bat guztiz erraza baina
lãito baliotsua. Goizean bada irazartu ta
bertati esker onak emon Iesusi, ordugino gorde

zaituelako. Iazten zarcen artean, esan *Abe Maria* batzuk zeuroen Ama gozo laztanari. Iagi ta be-reala adorado belauniko iru bider Trinitade edo Irutasun tñito Santua ta esan *Aita gurea*. Egin lastertño Fede Esperanza ta Karidadezko egikaia. Opa ta eskini egun atako gogo berba ta egite guztiak Iesus ta bere ama Maria Birginaren onran, ta eskaturik beronen bitartetasuna, esan iru *Abe Maria*.

Ifini gogo sendo bat Iesus ta Ama Birjinaren izenean, ez iausteko geien galtzen zaituela uste dozuen uts onetan edo bestean, edo azpitudeko arako bizio agintaria, v. g. aragizkoa, aserrakuntza, lar ian edatea, etc. Edo ezpabere eskini au edo beste zentzuna gordetea, esaterako begiak, mina etc., edo irabaztea au edo beste bertutea, esaterako umiltasuna obediencia, baketasuna, etc., eskaturik egun-artean sarriro Iesuseri, emon daizuela grazia alan irabazi ta alan egiteko.

Esagarri eztan gauzea da adierazotea, ze ondasun ugariak dakazan egikera onek, urrinduteko bizio tñarrak, ta irabazteko bertuteak. *Lorapila* tñiki bat dan legez au, balitz *Lora-sorta* nagusi bat, erakutsiko neuskizue luzeroago, egikai onek, Iesusen graziaz batean, dakazan mi-

rari neurri-bageak, ebagiteko sustraiak bizio gaiztoenari ta irabazteko bertuteak, ikusi ta ezagutuko dozue, egia badirautsuet ala ez.

Onelan banan banaka irabaziko dozuez bertuteak ta erbestetuko dozuez zeuroen bizio ekandu ta oitura tšar zorigaiztokoak. Ez beingo baten csetsi guztiai erabatera, (dinot tšikiak di-reanean ta luzerea emoten dabenean) ezpada banaka ta bakotša berez, gaur bat, biar beste bat; bestela, erbi bien iarraian doianari, batak eta besteak iges egiten deutsen legez, alan ia-zoten iako bizio edo pasino gaizto biri batera esetsiten deutsenari, eta oraindino gatšago da au, bada esan deutsuet direala azeariak ta erraz ezta oncek kojietea.

Baina orrez guztiaz artuarren goizean gogoa, bertute oni edo besteari iarraituteko edo bizio-ren bat goiartu edo ebagiteko, badakutsue bes-teren batek iasoten dabela burua egun-artean, ezeikezue galdu okasino au edo irabazteko bertutea edo ebagiteko burua iagi gura dabon bizio-ari, zerren gogo au artu ezarren goizean etzan onei ez iaramoteko ezpada batagan ardurea ifi-nirik, besteñ zur egoteko.

Onetarako ifini egiozue zeuroen buruai peni-tenzia edo neke tšikien bat uts-egiteren batean

iausten zarean bakotsean, bada zartea da senda-tzailerik onena zoro batentzat. Edolabere lurra mun egitea *Aita gure* bat *Abe Maria*ategaz, besoak kurutzeturik errezetea, uts egite bakotša gaitik.

Eguneango lan ta zeregin oncen zati galant bi dira: *lenengoa*, egitea Iesusen borondatea gauza guztictan, nai dala bere eskutik iatorkuzan kurutze arineetan, nai dala egun atako gertaldictan iatorkuzan iazoera nekezkoetan. Uste izan guztiak biralduten deuskuzala Iesus mai-teak gure onerako, nai datozala artez bere eskutik; nai zearretara bere aginduz beste batzuen eskutik. Bai, neure maiteak Iesusegan. Guztiz erruki andia artzen dot, gogoraturik erraztasun andiaz santutuko litekezela asko, eroango bali-tuez pazienziak bizitza onek dakartzan neke-pena garratz-min naibaga ta atsekaba andiak.

¿Nekatzaille edo ofiziodun beartsu batek ze neke-bear latz-garratzak eztitu igaro bear izaten mantenduteko bere etseak? ¿Ze izardi labanak, ze eraldi ta eguraldi tšarrak, ze alegin ardurazkoak? ¿Zeinbat bider gosea egarria eguzki beroa otzak ta curiak? ¿Ze nekeak igaroten eztituez gurasoa-kaz? ¿Auzoak auzokoakaz ta nornaik bere lan ta igaropidean? ¿Bada nor dago kurutze бага

erbeste negarrezko onetan? Bai, ta batzuetan aberatsak, laun agintariak ta aide nagusiak daroez krutzerik nekezkocnak.

Ea bada Iesusen arima maitcak, dana dala nai dala gaisotasuna nai beste edozein atsekaba iruntsi igaro artu ta maitetu pozik Iesusgaitik. Alan eginik, ondasun bi aterako dozuez zuen onerako: bata, irabaziko dozue zeru asko ta kitu ordetuko dozuez Purgatorioko zorrak; bestea, erraztu gitsitu ta arinduko dituzuez gura ta gurez igaro bear dozuezan neke bearrak zeintzuen garraztasuna gozotuko dau Iesusek bere graziaz. Bada, edari garratz ta azukereaz egiten dan legez gozo-garratz zalegarri bat, alan zuen neke ta laungoikoaren graziaz urtengo dau gozotasunez beteko edari batek.

¿Zelan croango dozue obeto egur-karga bat edo arrastaka oinetatik, ala besartean, edo lepoan iasorik? Lepoan obeto. ¿Eta bada gura ta gurez eroan bear dozue zeuroen sorta edo kargea, edo lepoan pozik edo oinetan gogaiturik, ezta bada obe lepoan iasorik eroatea?

Maitetasun gozoaz croan daizuezan bada zeuroen neketsoak, orra emen gogarte labur batzuk, gogoratu bear dozuezanak sarri egunean.

LENENGOA

Gomutautea Iesus kurutzean iosirik ta aranzazko koroï gogor bategaz koroiturik, guri asko gureagaitik. ¿Zelan biztu bear ezgaituz gomute errukizun onek? ¿Ze bestek indartu zituan santuak gu legez argal sentikorrak zircanak?

BIGARRENA

Emon ta it̃si euskuen ejenplu ta ikasbidea santuak eurak, ia martirak, ia konfesoreak, ia Birjina argalak, zeintzuk, izanik gu baino erru bageagoak, igaro eben geiago.

IRUGARRENA

Gogoratu igaroten dozuena baino geiago zor iakala zuen bekatuai. Askotan merezi izan badogu Infernua ¿zeren keřetan gara?

LAUGARRENA

Eroanik pazienziaz orain dozuezan nekeak, ez bakarrik aurreratu edo obeto pagetan dozuez lenagotik, Purgatorian igaro bear dituzuezan penak, bai ta egiten dozue koroï eder bat zerruan it̃řadoten dozuena. Nekerik t̃řikiena da,

koroi au apainduko daben perla balio andiko bat. Beargile bati aztu eragiten badeutsaz bere neke izardiak, itšadoten daben bear-sari edo alogerak zelan gozotasunez betetan ezkara San Pablogaz, gogaturik oraingo neke-pena arinak ekarriko deuskuela beti iraungo daben pozkari gozoa?

Esango dozue, neke egiten dala, alako gogarte edo konsiderazinoak betibere egitea. ;Baina neketzat dozue ain zorioneko gozotasunak dakarzana? ;Zer dinozue? Izan bedi bada alan, baina da egazti batek asmetan daben nekea lege, zeinek lurrean dabilenean, bere lepo ganean darabiltz bere egotsoak. Ara ze arina dan pisua, baina begira zelan daukan gero bere egoen bearra, pozik egaz egiteko aidean. Da bidezko baten nekearen antzekoa, zeinek igaro bear dituanean bide luze nekezko ta bakarrak, prestetan da bere bide-zorroagaz; pisua daroa ;baina zer iazoko lekikio, zerbait aldean ezpalleroa, ezpada mendiren baten il, ta abere ta egaztien ianaritzat bera antse geratutea?

¡O ze engainaurik dagoan mundua, neketzat daukezenean, garraztasun guztia kendu, ta nekeak eurak gozotuten dituan bitarteko ederrak! ;Zergaitik Santuak ez eben asmetan gozotasun

ta pozkaririk, ezpada Iesu Kristogaitik padezie-
tan? ¿Zirean gu baino izate obeago ta indartsua-
goren batekoak? Ez askoſe. Zelan beti zituezan
iosirik euren biotzetan egia oneek, pozik eroa-
ten zituezan nekaldirik garratzenak. ¿Zergaitik
guri gogor ta aldats gora egiten iakuz nekeak?
Abereen antzera bizi garcalako asko, zenzun
baga, ta ezaugera бага.

Eguneango zereginen *bigarren* zatia da, oera
ioan baino len egitea konzienziako bilakuntza
edo esamina gau bakotſean, bada lauzirigino-
ko kontu ziur estua artzen badcutsazuez gau
guztietan zeuroen otsenai ¿zergaitik artuko ez-
teutsazue zeuroen arimai, zelan emon daben
eguna, ta zelan emon dituezan Iesusen es-
ker-incsedek? Konfesa zaiteze Iesusegaz gau
guztietan, egizue akto kontrizinozko edo biotz-
damuzko egikai bat; zerren oera ioan arren osa-
sunaz ¿nok segurutuko deutsue, elduko zarcala
bizirik egunsentira?

Eta kontu, egin bear dozuezan propositu ta
penitenziakaz, izan bedi gitſienez Estazino bat
besoak zabalik, edo gitſiago, edo geiago; eta
goizean zilizio edo latztasunen bat; ze nai dabe-
nak, baki erabilten sedearen azpian bere, ta
gitſiagoren bearra ez dabe arako eder cde-

rrik iantzten direan emakume ero arrotu askok.

Ementse dator galanto, egitea Komunino espirituala. Egunko esamina laburra eginezkero, konfesau zarean legez espirituz Iesusegaz, Akto Kontrizinoko damuzko baten bitartez; eginik penitenziaren bat, Iesusek Kurutzetik ifini baleutsuen legez, asiko zara barriotutera Iesus Sakramentaduaren gomutca. Ta *lenengo* gogotu egizue, zelan egi guztiaz geratu zan Altareko Sakramentuan, gure laguntzan bizitcarren, guri euskun maitetasun oñin bagea crakustarren, gu ondasun ugariz zoriondutarren, ta gu geure estura preminazkoetan beragana eldu gintezen.

Bigarren bururatu, bere gozotasun guztiak dituan legez gure artean egoteaz, gurari andiaz dagoala, bere Anditasun zabal miragarria alkatu ta batuteko gure arimakaz, descozko Komuninoaren bitartez; ez gure bearrik dabelako ain laun andiak, bai bakarrik gu betetako mesede ta bendizinoz; bada dan legez neurri marra ta mugarik ez daben Ontasuna, bere konsuelua dago, zorionez betetea gu argal esker bageak izanarren.

Orain, zenzundunak bagara, gomutaurik ainbeste ontasun ta iatorkuzan ondasun andiak; eranzunik bere amoreari amoreaz ta descoai

deseoz zelan egon geintek ez ereşegin бага гуре биотзак та мaitetasun amagarrienaz berari eskatu бага, arren etorri dedila gu ikustera та гуре arimakaz alkartutera? Alantşe bada biotz-dei arin baina biziagaz, erregutu egiozue etorri dedila zeuroen bularretara. Erdu Iauna, esan egiozue, та ez arren atzeratu zure etortea. Bazaut nire-ezerebertasun prestueza z baina zelan aurreratuko enaz, zelan itşadongo eztot zure ontasun miragarriaren aurrean? Zerutik etorri zinean legeз, ez onen ezipada bekatarien bila zet zinean batzuen та besten konsuelurako gelditu Sakramentu Santu adoragarri orretan? Zu bazara nire arimearen bizitzea zelan biziko naz zu бага? etc.

Ea, sosega zaitezе, batu egizuez, o arimak, zeuroen zenzun та almenak; iosi egizuez Sakramentuan bertan, та etorriko iatzuez gogo on gurari та biotz-berba asko onetarako. Beinik bein, ez ibili berba ederren bila, kontu bai biotz bizikoak izan ditezen. Gero gitşi baten uste izango dozue ia daukazuela zeuroen biotzean Iesus Sakramentadua, та ereşeginik bere amorean, та laztandurik mosuka bere oinak Madaleneak egin eban legeз ikusi ebancan bizturik, zagoze an asti labur baten esaten та egiten mila

afekto ta propositu on, Iaunak berak adierazoten deutsuen erara.

Presta zaiteze gero oera ioateko, erantziten zareala dezenia askogaz. Akorda zaiteze orretarako, zeuroen ondoan dagoala beti Angeru eder bat. Esan *Abe Maria* batzuk, edo beste erregute batzuk Ama Birjineari, iazte orduan legez; ta bizturik gero emongo deutsuedazan konsiderazinoetatik bat, arturik ur bedeinkatua debozinoaz ta bekatu tsikienen damuaz, ta egotzirik fede biziaz ur bedeinkatua oean ta gelan, oeratu zaiteze eskinirik biotza Iesusi. Berba bat: Iesus gaitik erregututen deutsuet eztaizuela inos artu ur bedeinkatua ganora бага. Da errukigarria izanik ain bertute andikoa, ez gugan fruturik ateratea artutearren epeltasun zentzun bageaz.

Ona bada orain, len oartu deutsuedazan konsiderazino biak. Gogotu *lenengo*, loa dala eriotzearen irudintza bat; oea, sepulturako il-oearena; ta gerta litekela iratzartutea beste munduan, ta oetik sepulturara iasotea. ¿Zenbati au alan iaso iake, etsun izanarren onak ta osasuntsuak? ¿Zetako da esatea olango gogorazino tristeak tristura itzalak dakarkezala biotzai? Kontrara bai; gogarte oneekaz etzaten direanak,

bercala asmetan dabe zeruko argia, Iaunaren laguntza, ta konsueluz betetan dira. ¡O arimak! ikusi ta begiratu egizue, egia dinodanez. Ez entzuterik emon asmugila ero askori, gozotzat garratza ta garratz-mintzat gozoa daukenai.

Baina aror *bigarren* konsiderazinoa, lengoa baino gozo zalegarriagoa; eta da, oera etšutor-duan, uste izan, Angeru batek ifini deutsuela oea, Kalbariako mendi santuan Iesu Kristoren Kurutzearen ondoan, edo gogoratu, antše zatza-zen toki bertan dagoala Kurutzean iosirik gure Iesus maitea. Pensau, Kurutzetik berba egiten deutsuela, esanik gozotasun andiaz: *deskansusko lo gozoa artu egizu, semea; bada nik iratzarririk iagon ta zainduko zaitut*. Gomutaurik zagozela Arbola santuaren gerizpean, kantetako Esposea legez, ta Iesusek berak gordetan zaituela ¿zelan gozotasunez beteko etzara? ¿Zeren bildurra cuki zincie? Gogoratu bere egizue: loraturik dagozan arboletatik udebarrian, iausten direan legez lorak lurrera, alan Kurutze Santa Arbola loratsutik, ta frutu bedeinkatu Iesusganik iausten direala loratšo gorri gozoak, bere odol balio andikoaren tantak, dinot, ia zuen bekoki ganera, ia zuen begietara, ezpanetara, etc., guztia santutzeko. Eta arimeak, erletšo ardurazkoaren antzera, ba-

tuten dituala aek loratsoak, ta daroazala biotze-
ra eztiabia gozoak egiteko; au da, era askotako
afekto amorezkoak. Esan egidazue ¿ze gozota-
sun ezti-darioak asmauko eztitu arima on batek
gogarte zeruzko onekaz?

¡Neure Iaungoikoal ezin eldu naz ni au adiera-
zotera, zerren ¡ai ene! argal errukigarria nazan;
ta onen ganean bakarrik berba egin lei, probau
dituanak zure Ontasunaren gozaldiak. Bakarrik
biurturik mundutarreetara errukituko naz euren
itsutasunaren, ikusirik, euren asmo eroakaitik
galtzen dituezala ainbeste zorion. Baina zuek,
arima debotak, alabatu Iesus, ainbeste argiz
bete zaituelako. Eta eurekaz baliaturik, iarraitu
egizuez meditazino santuok.

Loak artu baino len, gura badozue, barbarik
ez tsitik egin baga, esan kanta-soinu amorezkoak
Iesusi; deseatu, lo zagozenartean bere, bera
ametan egotea. Ez uste izan, onek loa galtzen
dabela, bai emoten dau ondo bake gozoa; ta
onelan arturik loa, preminazkoa dalako, biziko
bagara, ta Iaunaren serbizziora emoteko, lo-den-
porako atseginak berak balio leigu mercezimen-
dutzat. Bada San Pablok badirausku, iatean ta
cdatean irabazten dogula zerurako ¿zergaitik
loan ez? Edolabere asko irabazi ginci, lota-

ra baino len ditugun konsiderazino santuetan.

Berba bat: onez guztiaz, baiatortzue lo tšarren bat, gura eztozuela, ez bildurtu, tšar gaistoena izanarren, bada eztago bekaturik, eztancian ezau-gera ta borondaterik. Kentzera egizue, irazartu ta laster; ta mun egin gogoz ta asmoz Iesusen Iagaren bat. Esazue: *Bizi bedi Iesus*, ta ez geiago gomutau, ez iaramon. Goizean barriz ta oerik iagitean, ekin ta erago lenago esanik daroadanari. Ta onenbestegaz goazan azken emotera Lorasorta Santu oneri, erakuste labur bategaz.

BIZI BEDI IESUS

ERAKUSTE LABUR BAT

O RRA, zelan ifinten ezteutsuguezan emen gogortadeak azoteak latztasunak ez barauak-gemo lei eurok baino osagarri errazagorik? Artzen ezpadozuez, adigarri da, gura eztozuela osasuna. Bada esan zer esango zenduke gaiso bategaitik, cukirik bere eskuan osagarri bigun osasuntsu bat, ta doarik, bera artu baino il bere gurago baleu? ¿Esango zenduke maite ebala osasuna, ta ondo egiten ebala?

¡A! zuei ta niri ioaku onetan, ez gitsiango ezpada gure arimea ta izatea edo zorionekoak edo adugaiztokoak. ¿Eta zenbat ioaku onetan? Ezin esa-lei. ¿Eta nosartean? Beti iraute guztirako. Eta, maiteak ¿artu gura eztozuez ain osagarri errazak? Bada alan, gura eztozue osasuna: bildur naz egunen baten negar egingo dozuela.

Bestela, maitcak, iakin eze Misino, Konfesiño general edo guztirokoa, ta Ejerzizio santuen ostean (irurok doaz onetan batera), iakin bat, dinot, eze artzen ezpadozuez zuzen-bide bakar barri batzuk, obetuteko bizitzea; eta kontentetan bazara bakarrik, laungoikoa obeto serbieta-ko propositu general edo guztirokoakaz, siniztu egidazue, zimendu bako etšcak lege, laster emongo dozuela lurrean. Egizue zuen konzienziakaz, oi dozuena zeuroen soinekoakaz ¿non egozten deutzazue atal-zati adobageia? Urraturik dagoan zatian, ta ez edozein lekutan. ¿Eta iausteko dagoan etše bati estribo eutsigarria? An non iaustera doian. Alan da.

Era onetara, ikusiko dozue, zelan errenak ifinten dabon polibi andiago bat, baina inos ifinten eztabe oin luzcan, ezpada orpo laburragoan. Begira nondik erren-egitendabon zeuroen arimeak, ta crantsi egiozue antše takoi ta ardu-

rea; zerren bestela izango zara etse zimendu bageak, ondo laster banatuten direanak legez. Izango zara, arako it̃sas oan it̃sas-orratza ta Norte seguru бага dabilzenak legez; edo bi-deak uts eginik or-emeni neketuten direan bidez-koak legez. ¿Zer egiten dabe oneek? neketu al-perrik. ¿Ta zer geiago? ezer ez geiago; edo San Pablok esaten eban legez: *quasi aerem verberans*: aizeari kolpeka esetsi ta daragoiona legez; zein galanto neketuten da, baina nekea baino geiago ateretan eztau.

Artu egizuez, bada, adibide t̃sikiok, ta ondo górdetan badozuez, seguru-bere, orain bakarrik Lorak direanak, elduko dira denporaz frutu el-duak izatera. Dinot *denporas* ta ez beingoan, zerren au da gure zorigat̃sa, karraka gura izatea azi santutasunean, ez balitzan legez au gauzarik gat̃sena, erraza bada bere gogo sendo ta laun-goikoaren graziaz batbatean. Baina esazue ¿ezta zorakeri andi bat? ¿Gorputza azi dedin, it̃sodoten eztozue? ¿Beste frutuak artuteko, it̃sadoten eztozue? Orain zarean erdia, ozta azi zinean amabi urtean. Esku bete ginda it̃sadoten dozue urte betean arbola bati. Zortzi klabelina artzeko, urte guztian zagoze, ura ezarten bere sustraiai.

It̃sodon egizue, bada, santutasun ta bertu-

tezko frutua, zein dan fruturik egiazkoena; eta eztozue gitxi egingo, irabazten badozue ilte orduko; onetarako, ta ez alperrik emoteko, luzetuten dau Iesusek zuen bizitzea. Eztakizue, zeinbat onek iraungo daben; orra bada, ze aradura andiaz bizi bear zarean, zerren lana da ardurazkoa ta luzea eta eztakizue laburra denez denporea. Alan bada, ezkara ibili bear umekak legez pensetan, azten bagara edo ezipagara, ezipada pazienziaz iardu ta erago beti lan santu oni. Eta kontuz bizi, zergaitik ze, esetsiko deuskue tentazino andiak, ta deabrua beti ibiliko da zur.

Ezkeunke gura uste izan daizuen, askok legez, bertutea dagoala, ez asmetean gerra ta tentamenduak. Alaba maiteak, dino San Franzisko Sales-ek, gauza bi bear dira onetarako. ¿Bakizue zeintzuk? Iltea ta zerura ioatea; bada bizi gareanartean, bearturik gagoz peleetara. Gerra utsa da gizonaren bizitzea, il baino ordu laurentso bat lenago bere, egingo ez iaku mesede au.

¿Gara Angeruak? ¿Baina zer? ¿Mila bider enzun ezteuskuzue, guk alegina gure aldetik eginik, ez indarka, ez larritasunaz, ezipada biotz umil bigun bategaz, Iesus ta Mariagana egaz lasterka egi-

nik ta ioanik, eurak estalketu, ta eskudatuko gaituela?

Ea bada, ez izu-bildurtu, arerioa tšakur estu bat da, ausika egin lei, guk gura ez izanarren tentau gaikez; baina eldu ta usegin ez, bada bakarrik bere borondatez beraganduten danari usegin leio. Ez ez, maiteak, Infernu guztia amurratuarren zuen kontra, ta tentazino gogakariak sarritan biralduarren. Maiteak, deitu fede biziaz Iesusi, esanik dauko, prest egongo dala guri lagunduteko; gugaz egongo dala estura guztian, non arerioaren asmu ta gerra guztia izango da gure bitoria ta onerako.

Sendotu ta biztu, bada, zcuroen biotz iausiok: ea, Iesus ta Mariaz egonik zeren bildur zara? zzetarako larrituten zara? laungoikoa izanik gure argia, bidea ta osasuna jnoren bildurra euki ginei?

Bai, guztirako prest, ta gaiak izango gara Iesusegaz ta Iesusegan, geratu zaiteze beragaz ta bere Ama laztan gozoagaz; ta erregutu egizue orain ta beti, eskatuten dabenakaitik, zuekaitik Iesusen oinetan.

BIZI BEDI IESUS

PROPOSITU EGIAZKOAK ONDO BIZITEKO

ADIBIDEA IRAKURLEARI

IRAKURLE maitea: aurrengo Lora-sortaren ostean ifinten dot zure eskutian liburutsu au, ta berean: 1.º Propositu egiazko batzuk ondu daizun zure bizitzea, 2.º Bitartekoak mantenduteko igartu ta ezaindu бага Lora oneek, 3.º Bertuterik onenak ta bearrenak, 4.º Ta azkenean lolo-bedar gaiztozko sorta bat surtan erreteko.

Artu egizu bada, maitetasunaz, Tšuri au, eta ez aitu ainbeste bere gitšitasunari, ezpada zure onerako opa ta eskiniten deutsudan borondate onari. Bearbada esango dozu libru onik askok lenago bere urten dabeela; alan da, baina egunean egunean badagoz libruak ateretan jente alperrentzat jezta ondo etorriko, ateretea kristianu on bertutera emoten direanentzat?

Zuk dakutsu, ta guztiak dakusde, zeinbat crako iateko zalegarri asmetan direan gaurko

egunez, betetako gogaiturik garabiltzezan gurari zorigaizto oneek zegaitik bada, nozik bein asmauko eztozu inari santu zalegarrien bat, gozotuteko gure arimea?

Eta esaten badeustazu zegaitik beti ateretan dodazan libru tšikiak ta ez nagusiagoak, eranzungo deutsut, errazoi asko gaitik: batzuk zuen aldetik, ta beste batzuk niretik. Nire aldetik dagozantarik, ona emen lenengoa: nire iakitu-riaren laburtasuna, zein ezta aurreratuten enpeinu andietara; baina enaz orregaitik utzeratu bear, egiteko alegina apainduteko laungoikoaren Tenplu biziak. Ekartzuz beste bein gogora, Ebanjelioko alargun pobreak eskini zituan tšuriak, ta arako atšinako legeko jente umilak, ez eukirik urre ta aberastasunik apainduteko testamentu-utša santua eskiniten eben borondate oso, ta biotz maiteaz auntzen ule ta narruak. Bigarren errazoia da, nire betiko zereginak ta ibilteak baterik bestera Misino ta Ejerzizio santuetako lancetan, ta asti gitši eukiteak astiro ta luzero eskribietako.

Zure aldetik idoroten dodazan errazoiak dira onẽsek; uste dot, iru crako pobre beartsuz be-

(1) *Exod.*, XXXV, 23.

terik dagoala mundu au, eta dira debozinorik eztaukeenak, bolsarik ez dabentak, ta denporaren preminadunak. Lenengoak debozino ta espiriturik eukite ezarren, ikaratuten dira dakuseanean libru andi bat; ta guztia irakurte ezarren, eztabe ezerbere irakurten.

Bigarrenak, eztaukce zegaz erosi libru andia, ta alan ezin irakurri leie. Eta denpora ta astirik ez dabecnak zelan emon leiez ordu luzeak libru andiak irakurten? Orra bada, daukadazan errazoiak, ez ateretako libru andiak, ezpada tšiker-tšoak, eta onetan egin daroat bekatari gaisoaz, oi dabeena medikuak euren gaisoakaz, ta Amak seintšo tšikiakaz. Egia da, sarri emoten iakeela saldea gaisoai, ta ugatza ume bularrekoai; baina bakotšean gitši. Onetan euroi iarraituten deutset nik bere, ez askotan emotean, baina bai bakotšean gitšitšo emotean, asc ta lar bete ez-titezen, batera asko emonaz.

Berba bakar baten deutsut guztia esanik; zuk gorde egizu gitši au Iesusen graziaz; ze onegan itšadoten dot, asko aurreratu ta sendotuko zareala Iaungoikoaren begien aurrean, ta eskatuten deutsut, berari erregutu daiozula nigaitik; bada gurari andiaz gura dot zure arimearen aurrebidea. Agur.

SARTAURRE LABUR BAT

Aldi askotan adierazo dot, Ejerzizio Santuak, edo Misinoak diraucn denporeak dirudiela udebarri eder gozo bati. ¡Ze lora ederrezko proposituak, ta gogo santuak egiten direan orduan! Baina ¡o erruki negargarria! bada arik laster otzitu zirean gogo on guztiak, aztu proposituak, ta ezereztu guztia, iazoten oi dan legez, lei edo izotz andi batek igartu zimeldu ta ezainduten dituancan lorak. ¡Eta zeinbat bider biurtzen ez-tira asko, orduan eukcn egotaldia baino gaiztoagora?

Gauza askotarik dator au, baina izentauko dodaz bi agirienak: lenengoa da egiten eztirealako bakotša berez propositu bakarrak, ta aidean ezarten direan tiroak legez, ilten eztitubelako pasino gaizto, ta bizio tšarrak ta kaltetsuak. Bigarrena da, eginarren propositu banaak, eskribietan ezipadira, irakurten eztirealako, ta alan guztia galtzen da. Onegaitik bada, Iesusen graziaz, noatzu emotera urrengo *Propositu* santuak.

BIZI BEDI IESUS

PROPOSITUAK

LENENGO PROPOSITUA

ALDE egin ardura andiaz okasino bekatutsu guztietatik; eta batez bere áta a; begira bakotšak, nondik asmetan dan argalago. Auše da lenengo *Propositua*, ta beste guztien burua, be-
ra gorde бага, ezer balio eztabe ganeko *Propo-
situak*; eta alan gura dabenak zerua, alde egin
begiz bekatuzko okasino ta galdubideak.

BIGARREN PROPOSITUA

Urrindu lagun gaizto ta batzar oker guztie-
tatik; bestela, galdua nas betiko. Eransgarriak
badira gorputzeko gatšak, gciago dira ari-
mekoak.

IRUGARREN PROPOSITUA

Gorde neure zenzun edo gorputzeko senti-
duak. ¡Ai! bada bestela ¿zelan gordeko dot bio-
tza? Santuak ezin eben.

LAUGARREN PROPOSITUA

Erbestetu alperkeria, zerren bera da bizio guztien ama sustraia ta iturria. ¿Euki lei gizon batek lotsaria ezainagorik, zein ez izatea czpada ian edan lo ta alperrik egoteko? Gauza onen batera emoten czpada ¿zer egingo dau? era guztizko gaiztakeriak. Eztinot bakarrik, soloan bear egin daizula: bada ezta au zuk egin zina-kean bear bakarra: munduak dirudi gorputza: onck ditu bere zati bakotš ta zenzun banaak; ta direanak dira zetarako edo atarako; eskuak bear egiten dabe; begiak, ikusi; belarriak, entzun... etc.

Ez iake eskatuten surrai ikustea; ez begiai, entzutea; bai, bakotšari iagokana egitea. Era onctara munduko gorputzean, batzuk egiten ditu langoikoak nekatzaile, beste batzuk beste ofiziodunak; baina guztiak izan bear dabe zerbait on egiteko. Ezain badirudi, begiak ez ikustea ¿zer irudingo dau gizon bat ez ezertako izateak?

BOSKARREN PROPOSITUA

Ardura andi bat ondo emoteko denporea, bada da balio andikoa; ta bein galdurik betiko galtzen da. Alan, erago beti gauz onen bati; ta onak urten daian zerurako, cuki beti gogoan Iesus, ta egin borondate onagaz. Arrainak bu-rua uretan iasoten daben legez, ni-pere iasoko dot sarri nire biotza Iesusgana, ta esango deusat: O Iesus maitea, indazu arren grazia neure estaduko preminak betetako, neure umeak ondo azteko, neure etŕea zuzen crabilteko, etc.

Bai neure Arimea, auŕe eginik zeure lan-be-arretan, ain agradu andikoa izango da Iesusentzat, zein Erlijiosa bat koruan, orazinoan dagoan-ean. San Isidro irabazten eban zerua soloko bearretan: San Krispin ta Krispinianok oinekoak iosten: San Sebastianek gerran pelectan: Santa Katalina Senakoak suateko lan ta tresnak gar-bietan: Santa Franziska Erromatarrak obeditu-rik bere senarrari, ta bere etŕeko gobernu ona-gaz. O arimak ŕzetako alan egiten eztozue, ba-da bide batez arinduko dozue bearra, ta iraba-ziko dozue ain bear-sari andia?

SEIGARREN PROPOSITUA

Paseoa, iokoa, dibersinoa, etc., eztoz artuko, ezpada onak direanean, ta bere neurrian, gatzaz legez, ez ekandu-otuzaz, ta ofiziotzat. Gatzaz legez. ¿Ezarten deutzazu iatekoari eskutadaz? Ez, ezpada garauka, gitšitšo: onelan, ta onetan zuzendurik langoikoari, irabazi zinei zeru asko. Paseoan nabilencan, zerura ioan al izanik; iokoan gloria irabazi al badot ¿zetako galduko dot? ¿Enas zoro bat izango? Bai.

ZAZPIGARREN PROPOSITUA

Gogo sendo bat ez iausteko bekatu tšikietan: nik ontzat ezpadaroadaz, bestek egiten deutzaz irain ta ofensa tšiker arinenak ¿zegaitik nik egingo deutzadaz neure langoiko onari? Eta egiten badeutzadaz ¿esango dot, maite dodala? Baldin bere, bekaturik tšikerrenak aurretuten dau zerbait, bekatu mortalean iaustea: iaramoten ezpadeutset, tšikiak direalako, seguru bere laprast egingot nagusietara; eta nire zorientasunaz alan gerta ezarren, izango nas arima etiku argal bat legez. ¿Emo-lei errukitasun andia- gorik?

ZORTZIGARREN PROPOSITUA

Argaltasunez iausten banaz bekatu arinetan, bertatik biurtuko nas Iaungoikoagana (baina izu-itsutu baga), eta nagoancan bakarrean, etšungo nas, parkeske, lurrean. ¿Au baino gciago egi-ten eztot katarro bat dodanean? ¿Eta zein da bietarik gats andiago? ¡Ail lorak iaten dituan arrak ilten dodaz ¿zegaitik bada itsiko dodaz bi-zi-bizkorrik bertutca iaten dcusteenak?

BEDERATZIGARREN PROPOSITUA

Nire adu gaistoz iausten banas bekatu mortalean ¡O Iesus maitcal ¿eztira asko geiegi ta lar lenagokoak? Alan bere iausten banas, dinot, laster laster, mila bider laster, ta bertati arin egingo dot Konfessorearen oinetara; baina lenago le-su Kristoren oinetara: emen urtuko nas negarrez, ta bigun-samurturik ondo ondo neure biotza, ta barau ta orazino luzeren bat lenago eginik, konfesauko nas bereala.

BIZI BEDI IESUS

Iraungarriak iraun erazoteko Lora onei, inos igartu
ta ezaindu бага

LENENGO IRAUNGARRIA

SARRITU Sakramentuak, baina debozino guztiz andiaz, eta aurrerantzean onduteko gogo benetakoaz; ez modara, konfesinorik bekatura, bekaturik konfesinora, betiko inguruan: au da burlazar ibiltea. Damu egiazkoaz: onetarako us-te izan, orain egiten noian konfesinoa dala azkenengoa. ¿Zer alan balitz? ¿Zer alan dala, Angeru batek esango balcuz?

BIGARREN IRAUNGARRIA

Abogadu letradun ta mediku osagila onen atzean banabil ¿zegaitik bilatuko eztot Konfesorarik angeruzkoena? ¿Orren gitši ioat? ¿Etedot onen bear geiago? Itsuak beste itsu bat badaroa ¿zer iazoko da? Bata ta bestea ondatutea.

IRUGARREN IRAUNGARRIA

Eguncan ordu erdiko irakurtza santua, ta beste ordu erdiko orazinoa. ¿Au baino geiago emoten eztot gorputz ustel onegaz? ¿Arimeari zor etšako ardurarik? ¿Enda zer? ¿Ncke andia da, seme batek berba egitea bere Aitagaz, ta Iesus lako Aitaategaz? Onetan gagozan, eze, lorai ezarten ezpaiake ura, igartuko dira laster.

¿Eztakigu orazino egiten? Lotsatu gaitean; baina len bere ezgenkian irakurten ta eskribietan. Oituraz ekinaz ikasi dogu: eldu gaitean Iesusgana, ze, berak irakatsiko deusku. Orazinolangeiak izan bitez azkenengoak, au da, Eriotzeak luizioa Infernua ta Gloria; eta Iesu Kristoren Pasino Santua izan bedi eguncango ogia: berau da guztia gozotu ta erraztuten daben ogia ta eztia; bera da espilua, non apaindu bear garean, etc., umildu ta beeratu, etc., ikusirik bere umiltasuna, etc.

LAUGARREN IRAUNGARRIA

Beti geure gogoan erabiltea Iesus, da Ermuiko ianari zeruzkoa, gauza guztira emoten dabena: argala, sendotuten dau; tristea, poztuten dau. ¿Iesusen gomutea baizen ze gauza gozoago-

rik? Mila bider begiratuko deusat arimeko begiakaz; eta uste izango dot, dakusdala Krutze astun bategaz lepoan, ta diraustala: Semea ¿bakutsu ze maite zaitudan? ¿Ofendidu nei onelan? Gciago ¿itši nei biotz guztirik bere ontasuna ez maite izatea? ¿Bekatu egiten dot? Bai: baina aztuten dodalako: *desolatione desolata*, etc.

BOSKARREN IRAUNGARRIA

Debozino guztiz andi bat, guztiz biotzeko bat Ama Birjina tšito Santeari. Maite eztabenak Maria ¿zetarako dau biotza? Atera bear leuskeoe. Edertasun-zale bagara ¿non andiagorik? ¡O Maria guztiz sotil eder maitegarria! Baina debozino onek balio eztau, czpada egiazkoa. Errosarioa, etc., dira gauz onak ¿baina o Ama nireal! Zu ta zure Seme Iesus laztana ofendietan baldin bazaituedaz ¿zetarako dot zu alabetea? Alan bada, bere seme egiazkoak izateko, euki bear da biotz garbi bat; eta iarraitu bere bertute miragarriai, batez bere umiltasuna garbitasuna pazienza karidadea etc. Semeak irudin bear dabe curen Amai.

SEIGARREN IRAUNGARRIA

San Iosepe zorionekoa izango da nire biotze-ko kutuna: San Migel nire bitartekoa: Angeru Gordetzaila nire lagun ta adiskidea; Purgatorio-ko arime bedekinkatuak inos aztuko eztodaz.

ZAZPIGARREN IRAUNGARRIA

Limosnea izango da nire bertuterik maiteena; bada bera da bertute miragarriena; baina eztot egingo limosnea, besteai ostuagaz: eta neure errentari beartsu gizagaisoakaz errukia erakus-tea, izango da nire ezaugarriarik maiterena. ¿Ez-ta errukia ikustea atsekabaz ta nekepeturik aek curak, zeintzuetatik iatort nire zoriontasuna? Neke-bear gogor latzakaz betetan deuskuez erregaluz gure maiak; eta eurenetan arto gitši bat bere eztago aldi askotan.

¿Zelan da, bada, au? Ona emen, geitu da guz-tiz asko baneria; mantendu gura da bere oincan andikeria; eta onetarako ain estura ta premina errukigarrian ifinten dituez euren errentariak, eze, ozta oneek atera al dabe eguncango igaro-pide gitši bat. ¿Da au preztutasuna? ¿Ezta au go-

gortaderik ezainena? Bai, ta ondo negargarria, bizi garealako, gure eretšian, erarik argiencan. ¡O argitasun zori gaiztokoa, ta ze itsuturik ta zorabiatuik garabiltzuzan!

Alan bada, neure errentore gizajoak, croango babe aurrerantzcan nire errukitasuna: egingot alegina, albait ondoen ifinteko euren bizi-lekuak: eztot egingo oi dabena iabe askok, zeintzuk errentea osorik ta aurraturik eroanik, eztauke ardurarik etše iausi-banatuak ondu ta zuzenduteko. ¡Eta zer etšeak badira ain ganora bakoak, non, alkar ta erabatera lo egin bear izaten dabe, nasturik, era guztiko personak, aposentatu baten, ta au dagoanean? ¡A! osasunak ezeze, askozaz kalte-gatš andiagoak eroan bear izaten ditu garbitasun edo onestidadcak! ¡Zeinbat ari-ma galtzen direan onelan alkar nastauaz! ¡O Gurasoak! O etše-iabeak!

Orrez geiago: egingo dodaz al daidazan limosnak, baina bere moduan; au da, eztot eureka emongo biderik inori alperrak urteteke, baina bai beargilak ta ontsuak egiteko pobreak. ¡O zeinbat benedezino, itšadoten dodan, eroango dituala Iaungoikoaganik, dazaudan persona bertuosa ta nagusi batek! Ara zer egin daroan: dauko alde batera pobren ondasuna deituten

deutsan irabazte bat: beragaz erosten dau kirru-pilo bat, zein emoten dau andra gorulari bear-tsuai; ta cuna eginik ta saldurik, eta aterarik kosta zana barriro asiteko, ganeko guztia emoten deutse gorulari pobrcai, euren neke ta beartasunak eskatuten daben legez. Alan alde egiten dau alperreria ta gaiztakeria; alan irakas-ten dau ondo bear egiten: eta erabatera on egi-ten deutse gorputz ta arimai; aci, bear-sariaz sokorridurik; ta onei, urrindurik alperkeria, gaiztakeri guztien ckarlea. Eta agaitik deritŕat tŕito ondo, pobre eskeloen on ta bearrcrako egiten direan miserikordiako etŕcak; ta nire al- detik beti egingo dot alegina, alan egin ta gor- de ditezen.

Zaletu nadin limosna egitera, eukiko dodaz beti iosirik nire biotzean iru egia oneek: lenen- goa, enasala ni neure ondasunen jabea, ezpada jabeorde begiratzaille laungoikoak ifiniko bat; zeinek artuko badeust berba alper baten kontu estua, estuago artuko deust, nire erruz galduten dan lauziri-ginokoa, zerren zerbait gciago dan.

Bigarrena, ondra apur bat ta oneretŕi uts bat irabazten badot lau gizon buru-bakoen aurrean, emonik neure ondasunak baneria ta andikerian, galtzen dot gloria egiazkoa, bai ta neure onere-

tšia gizon prestuen aurrerako. Azkenez laungoikoak euki daian nigaz errukia, bitartekorik andiena da 'neuk besteakaz eukitea. ¿Ezta au laungoikoak emonik daukan berbea? ¿Izan liteke ni baino prestutasun ta miserikordia gitsiagokoa? Enda biurtzen badodaz begiak nire bizi-tzara ¿eukiko etedot laungoikoaren errukitasun ta ontasunen bearrik?

ZORTZIGARREN IRAUNGARRIA

Urtean bein Ejerzizio Santuak, neure etšean baino bere izango ecpadira: ta ile bakotšean bakartasuneko egun bat, lan santuai emoten deutsadala.

BEDERATZIGARREN IRAUNGARRIA

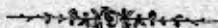
Goizean eskini laungoikoari egun atako egi-kerak: egikai edo akto fedekoak etc. proposituak azpitudeko pasino edo bizio agintaria: iru Abe Maria Ama Birjineari: mezea debozinoaz: eta egun guztiko lan-bear santuetan, Iesus gogotik inos kendu baga. Arratzean esaminea, akto kontrizinokoa; eta uste izan, natzan oea dagoala Krutzearen oinetan, ez aztu Iesus, ta maitetu gozotasunaz.

AMARGARREN IRAUNGARRIA

Astero egin nke bat zelan dan barau bat, edo itxi ian бага au edo beste kopau zalegarria edo frutca etc. Nekaldi edo mortifikazinoa da gatz espirtuala; gatz бага ustelduten da aragia: nekegarria бага galtzen da bertutca. Gatz бага gauza ezta iatekoa; ta debozinoa bere ez, mortifikazino бага; izan bedi gatz lege, baina bere neurrian.

AMAKAGARREN IRAUNGARRIA

Astcan bein barrirotu propositu oneek, baina ardura geiagoaz bakartasuneko eguncan, irakurririk eukok beti belauniko. ¡O Iaungoikoa! ¡Ez tot egingo ain gauza erraz bat zure amoreagaiti, ta nire arimearen onerako? Bai, zure grazia ta laguntzaz.

BIZI BEDI IESUS

Bertuterik onen ta bearrenen Lora-sorta bat.

LENENGO BERTUTEA

UMILTASUNA. Berau da bertute guztien sus-traia; berau baga zerbait irudi leie, iraun ez; da bertutekume asko dituan Ama. Irabazten dabena, izango da zorionekoa; zerren eukiko ditu ondasun guztiak. Zcinbat nagusiago zarcen, ainbat geiago umildu bear zara; *lenengo*, goitura arrotasun ta andiusteaz geiago galduko zendu-kelako; *bigarren*, gagozalako argaltasunez ta doakabaz beterik, ta eurok dira asko umildu ta becratuteko gizonik panparroiena; *irugarren*, doguzan docak zer dira ezipada zorrak? Ta nor poztuko da, zor andiak eukiteagaitik? Alango-rik bada, adietan emoten dau zenzun gitxi dau-kala. Azkenez, geiago artu dabenak, geiago zor dau; ta eztago zoriona kontu luzca emotean, ezipada ondo emotean.

BIGARREN BERTUTEA

Paziensia, edo onez igarotea, da umiltasunaren alaba len iaioa: eztago au, bañu berba egitean; burua ta begiak beranz erabiltean etc. *Paziensia* edo eroapena da menastarria, zeinetan ezagutzen dan umiltasuna; bada ainbat umiltasun eukiko dau batek, zeinbat *paziensia*.

Paziensia datorrela datorren eskutik. Iaungoikoaganik badator zetorri leike esku oberik? Badator kriaturakganik, Iaungoikoaren mandariak dira, eta bere agindua egiten dabe gure onerako. Daigun besteak bekatu egiten dabela ni ilarazo sumindu ta gogaerazoteaz; baina nik asko irabaziko dot sufrieteaz. ¿Eta zer doa nik atarako biderik emoten ez citeaz? ¡Ai! ¿Ez iatort obeto iarraitutea Iesusi, eze ez lapur onari? ¿Igarotea erru бага, beragaz baino? Kalbariorako iru krutzetatik ¿zeinegaz, ezpada Iesusenagaz, laztandu bear nas? ¡Argaltasun andia! ¡Izan seinkeria bat igaroten dodana, euki ainbezte zegaitik padezidu, ta izatea ain bildurtia!

¿Zelan eukiko nas Iesusen iarraitzailetzat, bere maite laztantzat, atz bategaz arinduten ezpadot bere Krutzea? Azkenez gogoratu bear dot, neu-

re gurariz ez iatordazan neke tšikiak, estimagarriak direala laungoikoaren begietan.

Aurreratuko nintzateke esatera, izanarren guztiz estimagarria penitenziazko nekea, oraindo ontza bat *paziensiak* geiago balio dabela, libra bat neke-pen borondatezkoak baino. Egiaz, eztaukala neke-penak igaroteko egiazko biotzik, esan lei, iazocera tšikietan ešetu gogaitu mukertu ta agirika asten danak. ¡O zeinbat arimazko ondasun galduten doguzan, iazoten iakuzan gertaldietan! Enda egiten doguz astunagoak gure Krutzeak.

IRUGARREN BERTUTEA

Obedensia, zerren sakrifizioa baino obcagoa dan: eta alan *obedensiagaitik* itšiten dodazanean nai debozinoak nai beste lan santuak, ez bakarrik eztot ezer galtzen, baina bai asko irabazten Iesusen aurrerako. Nagitasunez itšitea ezta on, baina largetan dodazanean *obedensia*-ren aginduz, aldatuten dodaz gauza ohera.

Iarraitu onetan Santa Franziska Erromatarri. Eukan onek debozino askoen artean, Ama Birjinaren Ofizio tšikerra errezetea; ta berso bat esaten asirik, lau bider eukan zer itši, egi-

tearren bere senarrak agindu eutsan etše-bear bat; ez bakarrik etzan kešau, ezpada ain bake ta epetasun andiaz, zein lenengoan biurtu zan laugarrenez agindua egitera. Orra bada zer iazo zan: biurturik boskarrenez emotera asiorea berso berari, idoro eban urre-gorritzko letraz eskribidurik. Gogaiturik Santeak, obeditu ta iaramon ezpaleutso bere senarrari, esango neuke, angeruak borrauko ebala a bersoa, edo bear bada erreko ebela librua, adierazoteko, Maria Santisimari egin al leion egitekorik onena ta maitegarriena, zala, nagusien agindura prest egotea.

LAUGARREN BERTUTEA

Angeruzko *Garbitasuna* edo *Kastidadea*: au cukitea tentamenduak asmau бага, ezin litzateke; baina goiartuten badodaz Iesusen graziaz, gloria geiago eukiko dot. Orretarako ¡O neure launa! indazu grazia alde egiteko okasino tšarrak, gorde ta iagoteko neure almen ta zenzunak, eta debozinoa, irauteko ondo Orazinoan. Berau da almibera, zeinetan gordetan dan ezaindu бага *Kastidade* lora argal-mea.

Asmetan dodazanean gogorazino ta tentazi-

noak, enas izutuko, ezpada usoak usategira legez, egaz egingo dot laster, ta estalpetuko nas Iesusen Biotzean, an sendatu ta erre nagiantzat bere amorezko suaz.

Gagozan beti onetan, eztala irabazten bitoriarik pelea бага: Iaungoikoak gura gaituala gerrariak, ez oilotu-bildurtiak; ta tentamendu gogaikarrien artean idoroten gareanean, eztogu uste izan bear aztu gaituala, ezpada sal-sendoak gura gaituala.

Zelanbere jo eta ze tentazino bildurgarriak igaro zituezan Santa Teresak Santa Katalinak Santa Anjelak San Benitok San Agustinek Aita San Franziskok ta beste Santu askok! ¿Baina ze gloria andia irabazi ezeben? ¿Gura dogu guk izan onetan, Santu miragarriok baizen zorionekoagoak; edo ioan zerura, eurok ioan etzirean beste biden batetik?

Egin daigun gure aldetik iatorkuna, zelandan, len esan dodana, urrindu bekatuzko okasino lagun ta bide galduetatik, (beti daragoiot oni, bai, bein edo bein aditu daizuen) gorde gorputzeko zenzun edo sentiduak; orazinoa; nekegarria etc., ze, au eginik zuek Iaungoikoaren laguntzaz, ganekoa egingo dau Iaunak bere graziaz. Baina kontu, esango dot mila bider,

egiteaz zeuroen aldetik dagoana; zerren bestela erakeri azartua izango liteke, gura izatea, ez ezaindu *Kastidade* edo *Garbitasuna*, ifinirik peligruan, sarturik okasinoan, erabilirik deslai zabaldurik sentiduak, etc.

Bada Santa Teresa batek, San Franzisko Salesek, eta berba baten, edozein Santu garbienak, gura izan balebe gorde *Garbitasuna*, urrindu бага peligruzko okasinoetatik, edo emonik alperkeria, ian-edan larretara, etc., benetan dinot, marai bat emongo enekela euren *Garbitasun* guztiagaitik. ¿Zer bada? San Ieronimo batek argaldurik penitenziakaz, sarturik Belengo lurruspe leze estu baten, egonik gau ta egun orazinoan, eukan zer eginik asko, gordetea bere *Garbitasuna*; zuek barriz gogo guztiaz sarturik munduan, ta bere galbide bildurgarrietan, ta eukirik biotza mundutasunez beterik, gura dozu goiartu, ta goiartu arma бага; ta orrezaz geiago, zeurok bizturik tentazinoak?

¿Zetako da esatea, argalak gara, baldin sendotu bearrean orazinoan, zeurok bazabiltze aragiaren su biztugarrien bila? Zeurok kondenetan zara. Ez bada egotzi errua munduari ta bere okertasunari: mundu onetan, gaiztoa bada bere, euki ditu laungoikoak, ta daukaz gaur arima

guztiz onak, zeintzuei iarraitu gincie. Daigun arimearen gatsetan, egin oi doguna gorputze-koetan, artu sendagarriak, etc.

BOSKARREN BERTUTEA

Modestia, moduzkotasuna edo modu ona, baina gauza guztietan, begietan, mincan, ibiltetan, iantzitean, etc., bai, onek izan bear dau nire apaindurarik maitecnak: berak egiten dau bat estimagarria Iaungoiko ta gizonen begietan; banerriak barriz ta arrotasunak egiten dabe gorrotogarria, ta daroe ondamendira. Bai bada *moduzkoa* izango nas gauza guztietan; enas inos mukertu ta itsaltuko; pozik bai, baina Iesusegan; ta beti ikusiko nabe modu ta tšera argian. Kotorrak adierazoten dabe euren poza berba asko eginaz; arkumeak saltuka. ¿Ondo legoke nik alan egiteaz? Ez ori.

SEIGARREN BERTUTEA

Karidadea da bertute guztien erregina, ta bai euren arimea bere: bera бага ots andiak emoleiz bertuteak, baina beti izango dira utsak. Ardura andiaz iagongo dodaz bere ego biak.

Lenengoa, maitetasun benetako bat neure laungoiko laztanari, gogoraturik bera laztan-maite dabenak, gordetan dabela bere lege santua.

Bigarrena biotzezko maitetasun egiazko bat neure projimu edo lagun urkoari; baina ez aozko maitetasuna bakarrik, ezpada aoz ta biotzaz, esate ta egiteaz. Orrela bada ze gorroto andia artu bear ezteutset murmurazino ta esate gaiztoari? Danik tšikerrena alde egingo dot Iesusen graziaz. Murmurazinoa da *karidadea* ezainduten daben zitza. Errukigarria litzateke ainbeste gatš laketutea. ¿Ontzat eroango zenduke zeure iaztekoan? Ez: ¿ta ariman? Bai: ¿arima gizajoa!

Bestetan esana esan, eztala gauza aozko *karidadea* bakarrik, dino San Iuanek. Ara bere berbak: balekus batek bear preminaturik bere anaica, ta itšiko balcuskeoz bere erraiak ezer emon bage ¿zelan iraungo dau beragan *karidadeak*? Beste onenbezte dino Santiagok tšito ederto: baldin zure anaica, edo arrebea arkietan badira biloizik ta goseak ilik, ta zuk orduan berba gozo labanakaz esaten badeutsezu: ea zoaze edo nonbere beroctara ta gosea kentzera; baina eurak bear dabena, emoten ezpadeutsezu *¿quid proderit?* ¿Zer dabe ori esateaz? Ezagutu egizue bein edo bein.

ZAZPIGARREN BERTUTEA

Deskonfianza noberagan, ta *konfianza* Iaungoikoagan: biak batera ta neurri bardinean. Batek berez bakarrik ezin lei ezer, baina guztia Iesusen graziaz batean. Tšoritšo batek ezin egaz egin dau ego bakar bategaz, baina biakaz ¿ze erraz eztau egiten? Alan, danik arimerik tšikerrinak Iesusen graziaz batcan egaz egin lei santutasunik andienera.

¡Ze, errukia! ¡Uste izatea, santutasuna bakarrik egin zala komentoetarako! Bada zer ¿estadu bakotša ezta bertutezko bide bat? ¿Mundukoak eztira bardin Iesusen arimak? ¿Etzan bardin il eurekaitik? ¿Ezteutse dei egiten, erlijinoko arimai legez? ¿Eztau guztiakaz berba egiten dinoanean: *izan saiteze onak, zeuroen Aita zerukoa dan legez?* Gaurko egunez ¿eztaukaz arima tšito onak mundukoen artean? Eta alan ezpalitz ¿zer litza-teke munduaz?

Dazaugun bada aldien baten, ze, erlijinoko estadua bada bere guztiz miragarria ta erraz daroiana santutasunera, baina ezta guztientzat preminazkoa; guztiok gagozala bearturik perfezinozko estadura bide egitera: onck izan bear

leukela gure zereginik ardurazkoena; bada gane-ko guztiak onen aldean ezer eztira. Bada egiaz denpora gitši barru jzetarako doguz gane-ko gauzak? *quid prodest homini* etc. O launa, za-baldu egiguzuz begiak etc.

ZORTZIGARREN BERTUTEA

Intenzino edo *gogo garbia*, zuzendurik gauza guztiak laungoikoagananz; *lenengo*, oitu ta ekanduko enaz egitera neure egitekoak ganora бага ta epeltasunaz. ¡Ai eta zeinbat galtzen dogun, alan ez egiteagaitik! ¡Zer aterako dogu egiteaz gauzak animalia edo abereak legez? Bai bada izan bedi guztia *gogo garbi* biziaz, ta gurari andiaz Iesusi agradetako: alan, gauzarik tšikienak urtengo dau andiak; ta egitekorik zantarrana izango da tšito nagusia.

¡Ze gauza tšikerra dan diamantea! Baina balio andikoa. Alakoak izango dira nire egitekorik tšikitšoenak. Geli-okela ondo ifiniak, eperra dirudi; baina ondo ifinten czpada, gauza ezta; czpada katuai czarteko. Eztakutsue jzeinbat balio dabhen gisu on batek? laungoikoaren gauzetan geiago balio dau a modu ta intenzino onak,

zeinegaz egiten dan gauzea, gauza berak baino.

Bigarren, eztodaz cgingo gauzak, munduari ondo eretsitarren: baina eztodaz itsiko, asmau arren v. g. baneria, etc., zerren jzelan liteke ez asmetea onelako aize utsak? dira euliak legez, ta eurai iaramon бага, iarraitu bear deutsal *gogo garbias* neuri bearrari: egiten dodan legez, irakurten edo eskribietan nagoancan, bada enas geratuten euliak ioten: galduko neunke denpo-rea ta pazienza. Aurrera, baina esan dodan legez, *intensino* ta gogo on bat euki bear dot Iesus bilatu ta berari gustu emoteko.

Bestela ze erakeria andia ez liteke izango, autsa lurra ta aizcaren bila ibiltea, zerugin ta lan santuetan? Eta bitarik bat: edo pagetan deust munduak egiten dodana beragaitik, edo ez: pagetan badeust, Iesussek esango deust azkeneko eguncan: *recepisti mercedem tuam*: artu zenduan zeure bear-saria. Pagetan ezpadeust munduak, esango deust Iesussek, ezer zor ezteustala; zerren eneban bear egin beretzat ta bere maitetasunagaitik, eta iakin bear neban, enebala serbidu bear mundua lango ugazaba bilau prestuez bat.

BEDERATZIGARREN BERTUTEA

Sendotasuna. Lenengo, irauteko azkenengo ordugino neure lanean; bada bakarrik alan dirauanari emoten iako bear-saria. Bigarren, ez nagitu, ta nasaituteko neure Ejerzizio santuetan, asmauarren epeltasun atzerakuntza nagitasun ta iluntasunik andienak. Aurrera, ze aldatsa igorik, idoroko dot bide zelaia. Erromeria batera igoteko aldats-gorak ta neke izardi guztiak, aztu-erazo ta gozotuten badeustaz, noian lekuko gomute gozoak ;Ai Iauna! zeru ederrak, zeinetara noian zeinbat geiago biztu ta poztu bear nau?

Neure Iesus maiteak igoten dau Kalbarioko mendira aranzaz koroiturik, ta Krutze astunaz lepoan zeta nik, bekatari onek, gura dot igo zerura loraz koroiturik, ta neke gitxi bat kosta bagea? ;Zetan crakutsiko dot nire amorea? ;Zer legoke orduan zer saritu? Olgura ta atseginik idoroten czpadot, asko izango da, Iesus kontentu eukiteaz. Eta eztator ondo, ni izatea, ume txikiak lege, zeintzuk czpadakusde prest konfit gozoa, nagitasun andiaz ibiltzen dira.

Sendotasuna, oster bere, ez oilotu ta bildur-

tuteko tentazinoetan, direanak dircala, ta edozein bertuten kontra. Gerra utsa da gizonen bizitzea: edo il, edo esetsi. ¿Zetako ditu Erregeak soldaduak? ¿Eta nos zoriondu ta sarituten ditu, ezpada leialak direanean? Alantse egiten dau Iaungoikoak pelectan dabenakaz *sendotasun* irmeaz.

Mila bider esango dot: urrindu zaitezcela okasinoetako bide galduetatik; maite izan daizuela orazinoa, ta nekezko mortifikazinoa; etzaitezela bildurtu; estalpetu ta eskutau zaitezela erleak erlategira ta tñoriak orma-zuloetara legez, alan zuek bere eskutau ta egaz egin daizuela Iesusen bost Iāga gozoetara; an idoroko dozuez pozkari ta zoriontasun guztiak.

Ikusten gareanean tentazinoan, ezta scinale Iesusek aztu gaituela; baina bai, bere urrean euki gura gaituela. ¡Ai! ze, onetan, ume tñikiak legez gara. Ume tñikerrak olgetan euren gustura dabiltzenean, eztauke euren Amaren gomuterik; baina iazoten baiake gatš-min gitši bat, orduan lenengo gomutea ta deia da euren Amarena, ta bereala doaz bere altzora. Apostolu Santuak itšasoan ondo ebiltzenartean, itši eutsen Iesusi lo egiten; irazartu eben gero; baina zan, ekatš bildurgarria asmau ebenean.

Orrez geiago dira tentazinoak gu umilduteko; zur zoliak egiteko; bertutean sustraituteko, gu sendotu segurutu ta zorionduteko. ¿Eta zetakoz? ¡Ai! ze ondasun asko ta ugariak dakar-dezan! ¡O geure Iaungoikoaren Probidenzia miragarria! Baina zu, nire arimca; beeratu ta umildu zaite, ta eldu zaite beti Iaunagana. Emunik dau bere berbea, lagunduko deutsula ¿eta Iaungoikoa egonik zure aldetik, noren bildur izango zara? Alan, galdu ez egizu bein bere zure biotzeko bakca ta Iaungoikoagan itšaromena.

BIZI BEDI IESUS

LOLO EDO BEDAR GAIZTOZKO SORTA BAT
ERRETAKO SURTAN

DANIK onena izanarren soloan creiten dan azia, ardura andian ateretan czpadira lolo ta bedar tšarrak, frutu gitši urri ta meatzak emongo ditu. Ea, iaramon cz egizue, ta ikusiko dozue, lo-zorrora emoten bazara, ze zur-irazarri egongo dan gizonaren arerio asmuttua, ta creingo dau loloa, zuek crein dozuen azi onaren ganean, utsak ta prestuezak urten dagien zuen bear-neke guztiak.

Agaitik bada, zoli ta prest egon bear dozue crein ezdaian, ta creinten badau, bedar tšarrak azi, ta ito eztagizan bertutezko lora ederrak. ¡Ai! Gure lenengo Gurasoak bekatu egin ebanik, lar bere geratu zan gure biotza makurturik ta gai gatš guztietarako. Bada orregaitik, aramen non opa deutsuedazan, atera ta erre bear dozuezan bedar gaiztoak; izan ditezen zuen biotzak Lorategi maitegarriak Iesusentzat.

LENENGO BEDAR TŠARRA

Lenengo, al daizuen guztia urrindu bear zara dantzeetatik, komedia zezen erromeria ta bisita kostotsuetatik, gizon ta andreen batzarretatik, eztireanean preminazkoak. Bai, zerren ezta erraz iakitca, ze kalte gogorrek dakazen oneek guztiok, ta zeintzuk eurtetarik egiten di-tuen gatš andiagoak gure ariman.

Esango dozue, gauza gatša ta neke andia dala, dibersino oneek largetea. Baina nik dinot, eun bider gatšago dala, baneria ta dibersino oneek maite izanik, laungoikoaren Legez gordetca. Eta esan zetza goze bearturik Lege Santuan gordetara, ezetan ausi baga? Begira bada, egarriak ilik dagoan gaiso bat, errazago egongo

danez edan бага, urik eztakuscnean, ala bere aurrean ta bere eskuetan basu bete ur garbi otz ifinten deutesnean.

Bigarren ¿eztagoz beste mila dibersino oneek baizen obagoak, peligrurik ta galbiderik eztakardanak? Guri ondo ezpaderitšagu egin ebena Adan ta Eba gurc lenengo gurasoak, itširik beste fruta gozo eder asko, ian ebelako laungoikoak eragotzi eutsen frutu galazoa ¿zergaitik gura deutsagu iarraitu euren erakeria ezainari? ¿Galarazoa daukagugozoagotzat? ¿Ezta itsutasun ikaragarria?

Eukirik batek bere aukeran edari bi; bata gozoa, baina edendua; bestea ez ain gozoa, baina osasuntsuagoa; au itši ta bestea edango balcu, ¿ez geunke esango zenzunik ez eukala? Baina gitši dinot: bada gozoago baderitšagu gauza eragotziari, da, aoa mindurik daukagulako. Gaiso batek iatekorik onena dauko garratz-mintzat.

Orrez ostean, orain neke-gatš egiten baiat itšitea naiera gitši batzuk, eukirik beste dibersino bekatu eztirean asko ¿zer izango da egotea beti betiko erretan infernuan, pozkari ta dibersino oneek бага?

Esan dot, *al daizuen guztia urrindu saitezeela*; zerren onetariko gauza batzuk v. g. dan-

tzak, etc., preminazko aldiren baten laketu litekez; baina eun kondizinogaz dantzea baino len, dantzan ta dantza-ostean. Irakurri egizue onen ganean San Franzisko Sales bere *Sartaurrean*.

BIGARREN BEDAR TSARRA

Ioko luzea ta diru askotakoa. Au бага bere bago zetan emon dirua ta denporea, zeintzuk ezeutsuezan emon laungoikoak onctan urtu ta galduteko. ¿Bago zorrik? ¿Bago seme-alabarik? ¿Bago pobre eskekorik? ¿Zer bada, guztia emongo iako dibersinoari?

IRUGARREN BEDAR TSARRA

Kuartelak gitšitu bear dira asko, irudiarren onak: bada esan ze, gau bakotšean emon bear direala ordu bi edo iru utsik; eta au ez lan-neke-bear andiak igaro ezkero, ezpada paseo ta dibersino-ostean; adiskidakaz berbaz luzero egonezkero; maitik iagi zanik, ez goiz guztian anis-garau batek balio daben dun beste gauzarik egin ezik: esan, ain denpora luzea emongo dala dibersinoan, ez eukirik ordu lauren bat, libru on bat irakurteko, ta beste bat meditazino

ta gure arimeko lan santu bearren dogunean emoteko: esan gure etšeko familia eukiko dogula azturik, ta gogaiturik gure begira; ta gogae-razoko deutsagula geiago kuarteletik belu, aldi tšarrekoak, ta aserraturik gatozelako, edo io-koan dirua galdu dogulako, edo lartšo edan dogulako: esan azkencz, berandu ioango gareala oera, itširik Errosarioa, esan daien etšekoak, edo lenago errezaue ebalako: eta belu etšunik, belu iagi, ta goiz geiena emongo dogula, ezer egin бага ¿ondo deritšazue oni? ¿Eta au guzti au eukiko dozue gauza ontzat, santutzat, merezi-mendutzat beti iraungo daben zeruko gloriara-ko? ¡O alperreria Santua! esango neuke, alan balitz ¿baina ezta au itsutasun ikaragarri bat?

LAUGARREN BEDAR TŠARRA

¿Bisita luzeak ta sarritakoak eztira gitšitu bear esan dodazan errazoiakaitik? Etšeko otseinak badakie, ze egunetan ta ze ordutan doazan etšcandrak bisitara, etšake faltako curai bere nok bisitau daizen. Au alan da, ta ezagutzen dira emetik datozen gaiztakeriak, baina iaramoten ezta. Iesusek itšiten eban orazinoa, bere ikas-leak zaindu ta iagotarren.

Bai, askok urtengo dabe arako esate ondo esana, baina ez ondo adituaz: len dala debozinoa baino obligazinoa; au esaten dabe, igesgin gura dabencan orazinotik, Eleizatik, Jaungoikoaren gauzetatik; baina eztabe alan uste, gitsituteko bisitak, paseoa, loa, oean luzero ta loaz aspertu-artean egotea. ¡Ze itsutasuna!

Enda zer ¡kuartel ta bisitetan azten badira erabatera gizon ta emakumeak? Onelako batzar nastuak bildugarriak dira, onak ta angeruzkoak izanarren personak. Mila gauza esan neiz onen ganean; baina eztot isilduko San Agustinek dirauskuna: dino bada; San Ieronimo ta San Ambrosio baino sendoagoak zirudienak, erakutsi ebela euren argaltasuna, sarriturik okasinoa ta ifinirik peligruan. ¡Zetako bada gagoz orren segurutzat? Sartu daigun eskua bularrean, ta idoroten ezipadogu zeri negar egin, bildur izan bear gara, izan ez daitean ori gure egokera tšarraren seinale adigarria.

BOSKARREN BEDAR TŠARRA

Lotsa bagetasuna edo modu tšarra berba egiten, begiratuden ibiltean zenzun ta ganora бага gauza guztiak egitean: eskutadak tšaloak

barre ta sansoak. ¿Zer doa, nik ez eukitean gogo ta intenzino deungarik? Dauko arerioak. ¿Nik intenzino ta asmo deungarik euki czarren, egongo da erre бага lastategia, urtuten badeutsat sua? ¿Zer, ezpada sua, dira zuen erakeriok? ¿Zer da gizona erretako prest ta gai dagoan lasto ta bedar igartua baizen?

Nagusitu eztidin lar librotso au, itšiten dot emen. Norbera begiratu bedi; ta eskatuten badeutso umiltasunaz argia Iaungoikoari, crakutsiko deutso Iaunak, zer-itši ta zer-artu bear daben ona izateko. Artu bakotšak *I. I.* bi dituan konfessore bat, au da iakintsua ta iustua; ta emongo deutsaz adibide on bearrenak.

Bakarrik daukedaz zer-adierazo gauza bi. *Lenengoa*: crakeria andiena dala uste izatea, eldu gintekezela bertute ta santutasunera, egin бага zerbait gure aldetik Iaunaren graziaz batean. Dira bertuteak lorak legez, ta arimea lorategi edo jardin bat legez. Esaizue ¿eleuke euki-ko barregarritzat gizon bat aserratu ta kejauko balitz, ez etorrelako lorarik bere ortuan, berak ez ercinik, ez landurik, ez urik ezarririk, ez lora-landarak ifinirik, ez iaramonik? Onelan bada da esan doguncan: baina alanbere ezta bietan bardin, bada lorategia loraz bete lei besteen eskuz

ta bitartez; baina arimea norberak ta ez bestek landu lei.

Arimeko apaindurea ezta gorputzekoa legez; au ederrik dabilen asko, da dendari batek ias-teko eder bat iostea ta urregilak ioia perla galantak emotea: baina arimeko soineko polita norberak iosi bear dau. San Agustinek dino zu ezerezetik ta zuek ezer bere egin бага sortu zinduan laungoikoak; baina etzaituz salbaduko zeu бага, edo zeure aldetik alegina egin бага. Grazia da bearrena, bera бага ezin ginei ezer; baina beragaz baten egin bear dau gizonak.

Gure laungoiko maiteak ez bakarrik gura gaitu zoriondu ta doatsutu zeruan, baita bere gura dau guk pere euki daigula pozkarria, guk geuroi zor izatea zerbait a zoriontasuna: koroitu ta sarituten gaituz; baina gura dau geuk landu daigun koroia.

Bigarren zer dira ganeko gauza guztiak gure arimen aldean? Salbetan bagara zer ioaku bizi-ko garcan lau egunetan, zerbait tñikiagoak izatea? Kondenetan bagara zc on egingo deusku, oraingo lau egunetan zorionekoak izateak? Iges doaz gure egunak: ez, egaz doaz. ¿Zc laburrak egiten iakuzan igaroko urteak! ¿Urrengoak izango dira luzeagoak? ¿Baina nok daki izango

direanez urteak ala egunak? Ordu baten segurantzarik eztaukat? bada zer egiten dot? Zer gaitik bada dot ain maite daukadan ondra gitši au? Lau egun iraungo daben bizitzegaitik bear latz gogorrak egiten dodaz, ta bear neke arina egingo iat, gatš irabazteko betiko irautea daben zoriontasuna?

Aztu ezegizuz bein bere nire Aita San Franziskok bere semeai esan oi zituan adibide zeruzko oneek: *O neure anaie gustiz maiteak, ta betiko seme biotzekoak: enzun nagizue ta aditu egizuez zeuroen Aitaren berbak:*

Gauza andiak opa genduzan,
 Andiagoak opa iakuz:
 Gorde daiguzan aek,
 Irabazi daiguzan oneek:
 Laburra da gozotasuna:
 Azken bagea penca:
 Arina nekea:
 Betirokoa gloria:
 Asko dira deituak,
 Gitši autatuak
 Guztientzat dago saria. Amen.

O. S. C. S. R. E.

Zu *sara*, ta zuek *sara* dagoz nasturik: zu *sara-ri*,
ra-ganean ifini ber iako *acento* edo erraia bat: zuek
sara-ri, *sa-ganean*. Beragaiti obeto dator esatea
zuek *zaree*.

S-gaz eskribituko dira *Aberatsa*, *zeuntsan*. Z-gaz,
estabil: *karidadezko*: *ezkutua*.

